

TA DOKUMENT JE **IZBOR ODZIVOV JAVNOSTI**, KI NASLAVLJAJO VARUHA PRAVIC GLEDALCEV IN POSLUŠALCEV, IN JE NAMENJEN ZA OBVEŠČANJE UREDNIKOV OZIROMA UREDNIŠTEV RTV SLOVENIJA TER SEZNANJANJE OBČINSTVA Z OBRAVNAVO NJIHOVIH ODZIVOV. VSEBINE ALI DELOV VSEBIN NI DOVOLJENO UPORABLJATI V NOBENEM DRUGEM KONTEKSTU.

MESEČNO POROČILO O ODZIVIH OBČINSTVA

OKTOBER 2023

Povzetek odzivov in odgovorov z izbranimi poudarki, mnenja in priporočila, statistika

Objava na spletnem naslovu www.rtvlo.si/varuh: 21. 11. 2023

Končna redakcija: 21. 11. 2023

Pripravile: Marica Uršič Zupan, Katja Karlin Musulin in Mirjana Bijelić

Poudarki v odzivih in odgovorih ter mnenja in priporočila za oktober 2023

Oktober so v odzivih občinstva izstopale verske vsebine in teme, povezane s katoliškimi krogi. Za to ni posebnega razloga, bolj naključje, da se je prav v oktobru zgodilo več nepovezanih dogodkov. Prvi je bil tradicionalni Pohod za življenje, z akcijo postavljanja zastavic nekaj dni prej, drugi pa prva javna molitev v Ljubljani. Neodvisno od tega je 15. oktobra zaradi tehničnih težav odpadel TV-prenos sicer posnetega bogoslužja, zaradi zapletov ob premiku ure pa prenosa nedeljske maše ni bilo niti 29. oktobra. Ker so gledalci v odzivih na prenos maše izražali tudi dvome in nepreverjene informacije, je varuhinja skupaj s pristojnima službama vsem poslala podrobno pojasnilo, pa tudi zagotovilo, da prenosi ostajajo na sporedu do konca leta.

Kritike na poročanje o Pohodu za življenje in podiranju zastavic pred njim so izpostavljale zlasti preskromno pozornost pobudnikom pohoda in preveliko nasprotnikom. Očitek, da MMC o pohodu sploh ni poročal, je varuhinja zavrnila s povezavo na objavljeno poročilo, prav tako očitek o spodbujanju sovraštva v kratkem mnenju na Valu 202. Utrip je res namenil mnogo več pozornosti nasprotnikom pohoda, a je v komentatorski oddaji to dovoljeno. Pri Odmevih pa je ugotovila, da niso zagotovili potrebne mnenjske širine – ne v prispevku, niti z izborom gostov. Poleg tega je pri eni gostji ostala nepojasnjena povezava z odstopljenim članom Mladinskega posvetovalnega odbora pri predsednici države.

Pri izbiri gosta v Odmevih na temo javne molitve, katere del je bil pogovor, varuhinja po presoji celotne oddaje ni ugotovila neuravnoveženosti ali enostranskosti, temveč le manjši odmik od potrebne celovitosti. Da so bili poklicni standardi spoštovani, je ugotovila tudi po presoji intervjuja Ane Jurc s pisateljico Ireno Svetek na MMC-ju, ki mu je bralec očital zavajanje in širjenje sovraštva do moških.

Po posameznih skupinah odzivov so po številu (13) izstopali še odzivi na kadrovske in vsebinske spremembe na TV Slovenija. Nekateri so izrazili veselje, da so se vrnil nekateri voditeljski obrazi, mnogi pa razočaranje, ker dotedanjih ne videvajo več. Razočaran je bil tudi gledalec, ki na TV Slovenija ni mogel gledati kvalifikacijske tekme za evropsko prvenstvo v nogometu, drugi pa, ker je bil slovenski dokumentarec Melania predvajan pozno zvečer, ponovitve čez dan pa ni bilo. Gledalci so opazili tudi napake v podnapisih oddaje Črna kronika na TV SLO 2, v zemljevidu Ukrajine v oddaji Ratatujci in pri podpisovanju fotografij na MMC-ju.

Kar nekaj se jih je odzvalo tudi s pohvalami: na televiziji so pohvalili poročanje Karmen W. Švegl iz Izraela, na radiu Val 202, oddaje Prvaki tedna, Svetovalni servis in Studio ob 17.00 na Prvem ter Festival slovenskega šansona 2023, ki sta ga skupaj pripravila TV in Radio Slovenija.

Kazalo vsebine

TELEVIZIJA SLOVENIJA.....	5
I. INFORMATIVNI PROGRAM.....	5
Odmevi, 5. 10.: »Enakomisleči gostje v Odmevih«	5
Odmevi 13. 10.: »Želimo si TV, ki bo predstavljala različne poglede«	7
Tarča, 5. 10.: »Je bila pripomba voditeljice skladna z novinarskim kodeksom?«	9
Utrip, 7. 10.: »Pristransko o Pohodu za življenje«	10
Črna kronika na TV SLO 2: Napake v podnapisih.....	11
Odzivi na programske in kadrovske spremembe v Informativnem programu	12
Pohvale	13
Mnenja.....	13
II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM	14
Poletni koncert iz Schönbrunn 2023 ponovno dostopen v arhivu	14
Dokumentarna oddaja Melania: (pre)pozen termin predvajanja	15
III. RAZVEDRILNI PROGRAM	15
Kuharsko-popotniška oddaja Za sosedovo mizo: Zakaj nenadoma sinhronizacija?	15
Ratatujski, 21. 10.: Napaka v zemljevidu Ukrajine	16
Pohvala Festivalu slovenskega šansona 2023 in oddaji Kaj dogaja?	17
Pobuda: Več kontaktnih oddaj z gledalci	17
IV. ŠPORTNI PROGRAM	18
Prenos kvalifikacijskih tekem slovenskih reprezentanc.....	18
V. TV MARIBOR	19
Nepriimeren besedni izbor voditelja Omizja TV Maribor.....	19
RADIO SLOVENIJA	20
I. RADIO PRVI	20
Festival slovenskega šansona 2023: pohvala organizatorjem in ustvarjalcem.....	20
Pohvala oddaji Prvaki tedna.....	20
Pobudi Studiu ob 17.00 in Svetovalnemu servisu	20
II. VAL 202.....	21
»Verjamem, da kot nacionalni medij lahko veliko pripomorete k strpnejšemu in bolj konstruktivnemu načinu razmišljanja državljanov«	21
Pohvala	22
MMC.....	22
I. NOVINARSKÉ VSEBINE	22
Intervju s pisateljico Ireno Svetek: Naslov »sugerira, da so ženske v večji meri žrtve umorov«	22
Enaka fotografija in zapis pod njo v člankih na MMC-ju leta 2021 in 2023.....	24
Brez prispevka o Pohodu za življenje?	25
Je niz člankov o duševnem zdravju res oglasno sporočilo?.....	25

II.	UPORABNIŠKE VSEBINE.....	26
	»Napisala sem BRAVO in je bilo cenzurirano.«	26
	Je moderator res neupravičeno odstranil komentarje uporabnika?.....	26
III.	STORITVE	27
	»Film je v moji filmoteki, ampak je blokada. Zakaj?«	27
RTV SLOVENIJA		28
I.	JEZIKOVNA KULTURA	28
	Glasbena oddaja 33/45, 21. 10.: Zakaj pogovor z Marino Martensson ni bil podnaslovljen ?	28
	Serija Čudesa Evrope: »448 pred našim štetjem« namesto »448 pred Kristusom«	29
II.	OGLAŠEVANJE	30
	»Z veseljem bi plačeval višjo RTV-naročnino, pod pogojem, da ukinete reklame«	30
	Mnenje o oglasu Loterije Slovenije Vikinglotto	30
III.	TEHNIČNE ZADEVE	30
	Zakaj 15. oktobra ni bilo prenosa bogoslužja?	30
	Odsotnost prenosa bogoslužja tudi 29. oktobra	31
IV.	DOSTOPNOST IN PRILAGOJENI PROGRAM.....	33
	»Za nas nikar ne posodablajte nekaj, kar je že bilo dobro.«.....	33
	Čestitka portalu Dostopno.si za Informacijsko jagodo	33
	Mnenji.....	34
V.	VARUHINJA	35
	Pohvala varuhinji.....	35
VI.	SPLOŠNO	35
	Očitki na poročanje RTV Slovenija o shodu upokojencev, 18. oktobra	35
	(Ne)poročanje RTV Slovenija o zbiranju podpisov o vpisu gotovine v ustavo	38
	»Ko gre za osveščenost ljudi glede varnosti, pa se to zamolči«	39
STATISTIKA		41

TELEVIZIJA SLOVENIJA

I. INFORMATIVNI PROGRAM

Odmevi, 5. 10.: »Enakomisleči gostje v Odmevih«

Gledalka **M. D.** se je "pritožila" nad izborom gostov v [Odmevih, 5. oktobra](#), v katerih so osvetlili razmerja med ustavnima pravicama do svobode govora in svobodnega odločanja o rojstvu otrok:

»Voditelj Igor Bergant je v zvezi z akcijo "Pohoda za Življenje" in podiranjem zastavic v Lj. v studio povabil dva enakomisleča gosta, skupaj z njim so bili uigran trio, ki so tulili (sicer prefinjeno) v isti rog. Vsekakor bi deloval profesionalno - bilo bi tudi pošteno, če bi bili v studio prisotni tudi akterji "Pohoda za življenje". Kje je tu obljuba, da bo TVS depolitizirana, če imajo pravico do nastopa le enakomisleči? Kako lahko debatiraš o nekom, ki ga ne povabiš zraven?«

Urednik Odmevov, 5. 10., Aleš Malerič

Če grem po vrsti ...:

- gostov v oddajo ne vabi voditelj, vabimo jih uredniki, zato izpostavljanje voditelja tukaj ni na mestu;
- pogledi akterjev dogajanja (iz vrst Gibanja za življenje in iz vrst tistih, ki jim nasprotujejo) so bili predstavljeni v prispevku pred pogovorom; njihove poglede smo tako slišali oziroma je bila njihova pravica povedati svoje mnenje spoštovana;
- gosta nista bila enako misleča, njuni mnenji niti približno nista povsem skladni; povabili smo strokovnjaka s pravnega in s sociološkega področja, da bi bolje razjasnili problematiko s pravnega in sociološkega vidika;
- o težko priborjenih ustavno zavarovanih pravicah (svobodno odločanje o rojstvih otrok iz 55. člena URS, ki dopušča, da se starši odločijo, ali da se otrok rodi ali da se ne in to na način, da se hkrati spoštuje tudi 17. člen URS, ki govori o nedotakljivosti človeškega življenja) načeloma ne soočamo gostov; Ustava je najvišja pravna norma v državi in rezultat nekega splošnega družbenega konsenza, o čemer priča tudi v Ustavi zahtevana 2/3 absolutna večina za spremembo ustavnih členov (zahteva se 60 glasov poslancev Državnega zbora); izjema od tega načelnega stališča bi bila lahko le v primeru, ko bi meritve javnega mnenja kazale, da se je polarizacija mnenja v družbi glede določene ustavno zavarovane pravice tako okrepila oziroma razdelila, da bi bili blizu zahtevane ustavno-revizijske večine in bi o tem morali začeti govoriti – temu v tem primeru ob dolžnem spoštovanju različnih mnenj ni tako; v nasprotnem bi lahko v temah soočali mnenja tudi glede drugih ustavno zavarovanih pravic, na primer o pravici do svobode veroizpovedi, o prepovedi mučenja, o prepovedi spodbujanja k nasilju in vojni, pravicah manjšin, etc.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM IN PRIPOROČILOM UREDNIŠTVU (POUDAREK)

Kot varuhinja pravic gledalcev menim, da je urednik Odmevov primerno pojasnil nekaj stvari, ne pa vseh. Res je, da o gostih Odmevov odloča urednik oddaje in zato voditelju ne moremo

pripisati odgovornosti za izbor gostov. Svojo vlogo moderatorja pogovora pa je voditelj opravil primerno in nepristransko.

Glede ustavnih pravic so Programski standardi RTV Slovenija (dostopni so [tukaj](#)) zelo nedvoumni. Kot prvo v nizu zavez javnosti imajo zapisano: *»V interesu javnosti RTV Slovenija deluje tako, da - spoštuje ustavne pravice slovenskih državljanov; ...«*

Tema Odmevov, 5. 10., povsem pravilno in primerno, ni bila problematiziranje ene od ustavnih pravic, pač pa, kot je povedal voditelj Odmevov, osvetliti razmerja med različnimi ustavno varovanimi pravicami oziroma »trk« ustavne pravice do svobode izražanja in ustavne pravice do svobodnega odločanja o rojstvu svojih otrok.

Izhodišče za pogovor v Odmevih je bilo »razburjenje v javnosti«, ki ga je sprožilo podiranje zastavic na dogodku civilne iniciative Pohod za življenje. Kot je v uvodu pogovora še pojasnil voditelj, je predsednica države dogodek obsodila kot neprimerno dejanje in iz Mladinskega posvetovalnega odbora izključila aktivistko Saro Štiglic.

Dogajanje je vsekakor zelo polariziralo slovensko javnost, zato je bila potrebna v novinarskih in uredniških pristopih ob tej problematiki še posebna skrbnost. Člen 2.3 Poklicnih meril in načel novinarske etike v programih RTV Slovenija namreč določa:

»Programi RTV Slovenija, ki obravnavajo vprašanja javnega interesa, o katerih obstajajo v javnosti različna stališča, morajo zagotoviti enakovredno in enakomerno predstavitev najširšega možnega izbora stališč o določeni zadevi. Enakovrednost in enakomernost v tem kontekstu pomenita nepristranskost in razumen obseg, upoštevajoč težo posameznih stališč ali mnenj, njihovo pomembnost ali možno pomembnost.

Če je le mogoče, mora novinar za določen prispevek ali oddajo najti predstavnike vseh vpletenih (prizadetih) strani ali nazorov. Če tega ne more, mora to poslušalcem in gledalcem sporočiti na preprost in neposreden način.«

Ustvarjalci Odmevov, 5. 10., tega niso izpeljali dovolj dosledno.

V prispevku pred pogovorom v studiu je novinarka povedala, da je predsednica države prekinila sodelovanje s članico njenega Mladinskega posvetovalnega odbora Saro Štiglic, ker je skupina deklet odstranila zastavice, ki so jih člani civilne iniciative Pohod za življenje postavili v opomin na izgubljena življenja otrok zaradi splavov. Predsednica je njeno dejanje označila kot »nedostojno in z vidika kulture dialoga neprimerno«. V prispevku sta dobili besedo aktivistka Sara Štiglic in sociologinja dr. Vesna Leskošek, ki je dejanje aktivistke podprla, novinarka je omenila tudi podporo predsednika vlade Sari Štiglic in navedla, da se ustavni pravniki do teme ne opredeljujejo. Ni pa navedla, da bi poskušala pridobiti **izjave predstavnikov civilne iniciative Pohoda za življenje ali njim sorodnih mnenj. Tako je ta mnenjski pol v prispevku umanjkal.**

Ker se celovitost poročanja meri v celotni oddaji, bi ta manko lahko nadomestil pogovor v studiu, vendar se to ni zgodilo. Medtem ko je gost dr. Miro Cerar strokovno in vrednostno nevtrarno pojasnjeval razmerja med ustavnimi pravicami ter podrobno pravico do svobodnega odločanja o rojstvu svojih otrok, je gostja dr. Metka Mencin Čeplak zagovarjala ravnanje aktivistke Sare Štiglic, pravico do abortusa, njeno krhkost in nujnost nenehne skrbi zanjo.

Poleg tega se je pri sestavi gostov zgodil še en zdrs – **javnost je ostala brez pojasnila, ali je gostja dr. Metka Mencin Čeplak v sorodu z Vidom Čeplakom Mencin, ki je v znak solidarnosti s Saro**

Štiglic izstopil iz Mladinskega posvetovalnega odbora. To senco dvoma o morebitni, iz tega izhajajoči pristranskosti gostje, bi morali v Odmevih jasno ovreči. Točka 9.3. Poklicnih meril in načel novinarske etike v programih RTV Slovenija namreč med drugim jasno določa: *»Poslušalcem in gledalcem je treba predstaviti vse pomembne podatke o komentatorju, da bodo lahko oblikovali svoje mnenje o njegovih stališčih in mnenjih.«*

Če povzamem:

Ne drži očitek, da je voditelj Igor Bergant v zvezi z akcijo "Pohoda za Življenje" in podiranjem zastavic v Ljubljani v Odmeve, 5. 10, povabil dva enakomisleča gosta, niti ne drži, da bi bili skupaj z njim »uigran trio«, ki bi »tulil (sicer prefinjeno) v isti rog«. **Voditelj je svoje delo opravil korektno, nepristransko in skladno s poklicnimi merili, gosta nista bila enakomisleča.**

Je pa bilo celotno poročanje o tej temi v Odmevih (prispevek pred pogovorom v studiu in pogovor) po sestavi sogovornikov in zajetih vsebinah preozko in zato neskladno z že omenjeno točko 2.3.

Uredništvu zato priporočam notranjo razpravo o tem, kako zlasti pri vprašanjih, ki zelo razdvajajo javnost, zagotoviti res najširši obseg mnenj, tako kot to določa točka 2.3 Poklicnih meril in načel novinarske etike v programih RTV Slovenija.

Odmevi 13. 10.: »Želimo si TV, ki bo predstavljala različne poglede«

8 gledalk in gledalcev se je v pisnih in telefonskem odzivu pritožilo, ker je voditeljica [Odmevov, 13. oktobra](#), na temo javne molitve v Ljubljani gostila le enega gosta, tj. prof. dr. Črnič. Iz odzivov:

»Imam pritožbo zaradi neuravnoteženega, enostranskega informiranja v oddaji Odmevi, 13. 10., na TVS1. Prispevek o javni molitvi. /.../ Nikomur izmed uradnih predstavnikov RKC ali na primer profesorju s teološke fakultete ni bilo omogočeno, da predstavi pogled teh, ki to molitev soorganizirajo ali podpirajo./.../« (K. E.)

»Voditeljica Tanja Starič je k razpravi o molitvi rožnega venca povabila le protiusmerjenega gosta. Javna TV bi nujno morala soočiti različnomisleče /.../. Čeprav so te molitve prisotne po vsej Evropi, TVS vedno omenja le Hrvaško in Poljsko kot negativen zgled. Želimo si TV, ki bo predstavljala različne poglede, da si sami ustvarjamo mnenja.« (M. D.)

»Oddaja Odmevi, dne 13. 10., voditeljica g. Starič, Normalno je, če se določen dogodek komentira, da se to stori "pro in kontra, ne pa izključno enostransko s profesorjem iz FDV-ja /.../ udeležencev ali voditeljev molitve pa ni, da predstavijo svoj argument. /.../« (V. Š.)

»V petek, 13. 10.2023, je v Odmevih voditeljica Tanja Starič napovedala temo Javna molitev Rožnega venca v Ljubljani. Pove sicer, da se to odvija že na Poljskem, na Hrvaškem in še kje. Organizator tega dogodka je znan, to je Katoliška mladina Slovenije. Dogodek se je odvijal v petek, 13. 10. 2023 zjutraj, in je narejen po zgledu takih dogodkov iz drugih krščanskih držav. Molili so za domovino, za mir v svetu, za uspešen začetek študijskega leta. Za komentiranje tega dogodka v Odmevih je bil povabljen /.../ Aleš Črnič. Voditeljica ni omenila, da bi bila h komentiranju povabljena tudi druga stran. Ker je RTV kot nacionalni medij, zavezan k pluralnosti,

me zanima, zakaj ni bil v Odmeve povabljen organizator dogodka ali kdo iz te strani. Tako bi se slišali obe mnenji. Takšno enostransko poročanje ni v skladu s 4. členom Zakona o RTV Slovenija.» (M.)

Urednica Odmevov, 13. 10., Vesna Pfeifer

Ustava varuje izpovedovanje vere v javnem prostoru, tako individualno kot kolektivno. Ob prvi javni molitvi rožnega venca pa se je v javnosti pojavilo več vprašanj, med drugim, ali je trg v središču prestolnice primeren prostor za molitev, ki jo lahko razumemo kot zelo intimno dejanje, oziroma, kje je meja med svobodo izražanja verske pripadnosti in posegom v svobodno izbiro verovanja drugih. V dneh pred dogodkom je bilo zaznati različne poglede tudi znotraj katoliške skupnosti, nekateri katoličani namreč menijo, da je lahko tovrstno javno izražanje religije in javna uporaba religije za družbeno angažirano delovanje dvorezen meč ter je lahko slabo tudi za samo cerkev kot občestvo vernikov. Zato v studio nismo vabili gostov, ki bi podajali zgolj svoja menja, temveč smo dali besedo strokovnjaku religiologu, profesorju dr. Alešu Črničju.

V. d. odgovorne urednice Informativnega programa TV Slovenija Polona Fijavž

Poslane pripombe so neupravičene, saj so bili petkovi Odmevi pripravljene v skladu s Poklicnimi merili in načeli. Bistvo delovanja javnega medija je, da celovito poroča o javno pomembnih in javno zanimivih dogodkih, kamor lahko uvrstimo tudi izvajanje religiozne prakse v posvetnem prostoru, v povezavi z nasprotovanjem človekovim pravicam in svoboščinam, zapisanim v ustavi. Celovitost v tem primeru pomeni, da so bili gledalci in gledalke seznanjeni s potekom dogodka, o stališčih sodelujočih ter razlago širšega družbenega konteksta. S tem so izpolnjena določila programskih standardov, ki nas napotujejo k spoštovanju ustavnih pravic slovenskih državljanov, spoštovanju človekovega dostojanstva in posredovanju raznolikih pogledov v družbi, ne da bi poglabljali družbena nesoglasja. Hkrati so bila v celoti spoštovana določila poklicnih meril o uravnoveženosti, ki nas zavezujejo k temeljito predstavljenim dejstvom in takšni predstavitvi stališč, da si javnost o zadevi lahko sama oblikuje sodbo. Sogovorniki so bili premišljeno in dobro izbrani, kar pa ne izključuje, da bi v morebitnih drugih in nadaljnjih poročanjih, k besedi ne povabili tudi drugih sogovornikov.

 ODGOVOR VARUJINJE Z MNENJEM (POUDAREK)

Pogovor o javni molitvi v Odmevih moramo presoati skupaj z novinarskim prispevkom pred njim, saj se razpon mnenj o eni temi presoja v celotni oddaji in ne samo v njenem delu.

Napoved prispevka in prispevek sta bila skladna s Poklicnimi merili in načeli novinarske etike v programih RTV Slovenija. Avtorici prispevka sta navedli vsa pomembna dejstva o dogodku, predvajali izjavo organizatorja, da ne dajejo izjav medijem, dve izjavi udeleženk ter dve mnenji: sociologinje, ki je dogodek videla kot korak v smeri retradicionalizacije družbe, in pravnik, ki je pojasnil, da v ustavi zapisana svoboda veroizpovedi pomeni tudi pravico do javnega izražanja vere v obliki skupinske molitve. Prispevek je bil tudi slikovno primerno opremljen z vsemi pomembnimi posnetki.

Gost pogovora v studiu, prof. dr. Aleš Črnič, pa je poudaril, da gre za dogodek, ki ga organizira del rimskokatoliške cerkve, da gre za organizirane procese retradicionalizacije družbe, da pa je

bilo ob tem dogodku znotraj slovenske katoliške skupnosti zaznati tudi pomisleke o takšni javni obliki izražanja religije.

Pogovor je osvetlil marsikateri družbeni vidik dogodka in ga umestil v širši evropski in svetovni kontekst, je pa umanjkal vidik »od znotraj«, iz katoliških, teoloških ali sorodnih vrst. Ne zaradi »matematičnega uravnoteževanja mnenj«, saj tega RTV Slovenija ne predpisuje noben zakon ali pravilnik, temveč zaradi spoštovanja več točk Poklicnih meril in načel novinarske etike v programih RTV Slovenija, zlasti pa:

- točke 2.2, ki govori o razponu tem, med drugim: *»Predstavitve različnih stališč in mnenj morajo biti poglobljene, zajemati morajo vse njihove razsežnosti in odtenke. Programi RTV Slovenija morajo biti zato celoviti.«*, in
- točke 2.3, ki govori o uravnoteženosti sporočanja in med drugim določa: *»Če je le mogoče, mora novinar za določen prispevek ali oddajo najti predstavnike vseh vpletenih (prizadetih) strani ali nazorov«*.

Glede na zaznana različna stališča znotraj katoliške skupnosti o možni dvoreznosti javnega izražanja religije in njene uporabe za družbeno angažirano delovanje bi pričakovali kot sogovornika tudi nekoga iz katoliških vrst, da bi zadostili zahtevam točke 2.3. Poleg tega bi še en sogovornik zagotovo prinesel v oddajo dodatne razsežnosti in odtenke, kot jih predvideva točka 2.2.

Kljub temu pa pogovora in prispevka pred njim, ki ju moramo šteti kot celoto, nikakor ne moremo oceniti kot neuravnotežena ali enostranska, temveč lahko, glede na vse sogovornike in vse povedano v oddaji, ta manko ocenimo le kot manjši odmik od potrebne celovitosti.

Tarča, 5. 10: »Je bila pripomba voditeljice skladna z novinarskim kodeksom?«

Gledalka M. K. je na varuhinjo naslovila vprašanje, ali je voditeljica Erika Žnidaršič v oddaji Tarča, ki je bila na sporedu 5. oktobra in je govorila o ministrih, ki odhajajo, in tistih, ki kljub spornemu ravnanju ostajajo na položaju, ravnala skladno z novinarskim kodeksom:

»Danes (op. a.: 6. 10.) sem videla del ponovitve oddaje Tarča. Novinarka je ob zaključku oddaje, ko je zaključila s svojim izvajanjem ga. Asta Vrečko, ministrica iz stranke Levica, gospe Vrečko tako mimogrede "pribila" "ker veliko potujete". Za trenutek je bilo na zaslonu videti presenečen izraz gospe Vrečko.

Moje vprašanje je: ali je bila novinarkina pripomba skladna z Novinarskim kodeksom, ali je samo izražala svoje osebno mnenje (kar je, če je šlo za stranko Levica in Luko Mesca, že počela. Sama mislim, da njeno osebno mnenje v taki oddaji ne sme biti izraženo, ker koga pa naj bi zanimalo!?) /.../«

ODGOVOR VARUHINJE

Oddaja Tarča je polemična oddaja, v kateri je voditelju dovoljeno v vprašanjih in vmesnih posegih izražati tudi splošno znana dejstva in informacije. Glede potovanj članov stranke Levica in ministrice Vrečko, pa tudi drugih ministrstev in predsednika vlade, predsednice Državnega zbora ... je bilo v dneh in tednih pred oddajo v javnih občilih napisanega kar veliko. Na splošno so potovanja javnih funkcionarjev vedno na očeh javnosti. Seveda ne njihova zasebna

potovanja, temveč potovanja, ki jih plačujejo davkoplačevalci. Zato pri pripombi voditeljice (»Kar veliko potujete«, ne »ker veliko potujete«) ni šlo za njeno osebno mnenje, temveč za v javnosti in medijih že večkrat izrečene in zapisane očitke na račun ministrice.

Tudi v vprašanih drugim gostom je voditeljica navedla vrsto podobnih »očitkov« javnosti. To je povsem v skladu z novinarskimi standardi in kodeksom, saj novinarji v intervjujih in polemičnih oddajah sprašujejo v imenu javnosti, predstavnike oblasti pa še posebej temeljito.

Neskladno s poklicnimi merili in novinarsko etiko pa bi bilo, če bi voditeljica takšne »očitke« navajala samo enim gostom, drugim pa ne, ker bi to pomenilo neenako obravnavo in pristranskost. Vendar v tej Tarči tega ni bilo.

Utrip, 7. 10.: »Pristransko o Pohodu za življenje«

Gledalka **S. P. M.** je v odzivu očitala avtorici, da v oddaji [Utrip](#), ki je bila na sporedu 7. oktobra, v poročanje o Pohodu za življenje ni vključila razmišljanj njegovih pobudnikov:

»Želela bi se pritožiti nad izjemno pristranskim poročanjem Vite Vlašič o Shodu za življenje. Sploh ni predstavila njihovega razmišljanja. Ker RTV plačujemo vsi in ne samo levi aktivisti/ke, ste dolžni poročati objektivno, nepristransko in predstaviti argumente obeh strani.«

ODGOVOR VARUHIJNE Z MNENJEM (POUDAREK)

Oddaja Utrip žanrsko ni poročevalska oddaja, temveč komentatorska. Zato v njej avtorji in avtorice lahko izbirajo poudarke tedna po lastni presoji in z lastnimi poudarki; izpostavijo tisto, kar se jim zdi pomembno, tudi glede na njihova osebna mnenja in stališča. Mnenje lahko v komentatorski oddaji tudi objavijo – bodisi neposredno, z besedami, bodisi posredno, s sliko, pa tudi z izbiro ali neizbiro določenih vsebin.

Ker pa mora RTV Slovenija, skladno s Programskimi standardi ter s Poklicnimi merili in načeli novinarske etike v programih RTV Slovenija, zagotavljati mnenjsko širino, pluralnost in uravnoteženost sporočanja, mora pri komentatorskih žanrih to dosegati s širokim naborom avtorjev komentarjev. V Poklicnih merilih piše: *»Ker subjektivna mnenja temeljijo na določenih, velikokrat tudi parcialnih dejstvih, morajo uredniki zagotoviti, da bodo zasnove in vsebine komentarjev čim bolj pluralne. V določenem obdobju morajo biti komentarji uravnoteženi, to pomeni, da morajo biti zajeta vsa relevantna stališča.«*

Glede poročanja o stališčih predstavnic Pohoda za življenje pa samo dodajam, da je bilo tega v Utripu sicer res zelo malo, nekaj pa vendarle.

Tako je na času 1.18 izsek izjave Urše Cankar Soares, koordinatorice Pohoda za življenje: *»Naša temeljna pravica je, da izrazimo svoje mnenje.«* Izjava traja le tri sekunde in je brez slike U. Cankar Soares, zato ste jo zlahka spregledali. Zatem je avtorica Utripa tudi pojasnila namen zastavic: *»Zastavice na Kongresnem trgu, ki so po besedah iniciative Pohod za življenje predstavljale umrle Slovence v postopkih splava ...«*

Zagovornice in zagovorniki pravice do splava so imeli v oddaji veliko več časa kot predstavniki Pohoda za življenje. Toda kot sem zapisala uvodoma, je Utrip komentatorska oddaja, zato je v njej to skladno s poklicnimi merili.

Črna kronika na TV SLO 2: Napake v podnapisih

Gledalka **B. G.** je opozorila na napake, ki jih je zasledila v oddaji Črna kronika, 23. oktobra, na TV SLO 2:

»Oddaje Panorama, Črna kronika in druge informativne oddaje v tem sklopu na 2. programu televizije sicer gledam bolj redko, kljub temu pa opažam, da se v njih pojavlja veliko napak. Priložene fotografije so iz le ene oddaje Črna kronika, ki je bila v ponedeljek, 23. 10. 2023, ob 21.40. Prosim, da opozorite ekipo na večjo pazljivost.«

Odgovorni urednik 2. programa in parlamentarnega programa TV Slovenija **Rajko Gerič**

Napake se žal dogajajo, trudimo se, da jih je čim manj. A uvajanje novega sistema Dalet je ob produkciji oddaje sprožilo tudi veliko dodatnega dela in s tem posledično napak, za katere se gledalcem opravičujemo in trudili se bomo, da bo tega v prihodnje čim manj.

Urednica oddaje Črna kronika, 23. 10., **Ana A. Gajič**

Napaka se je evidentno zgodila, zato se gledalcu opravičujemo. V bodoče bomo na tovrstne napake še bolj pozorni, vzpostavili smo tudi notranji sistem za bolj učinkovit nadzor zatipkanih besed.

DODATNO POJASNILO VARUHNJE

Kot je pojasnil odgovorni urednik, je glavni razlog za večje število napak uvajanje novega sistema Dalet. To je nov video/avdio produkcijski in novičarski sistem, s katerim postopoma začenjajo delati posamezne redakcije oziroma oddaje. Kot vsak podoben sistem, ki je »temeljno orodje« ustvarjanja avdio, video in besedilnih vsebin, ima tudi ta ogromno svojih zakonitosti in posebnosti. Zato je potrebnega kar nekaj časa, da se ga vsi uporabniki privadijo. V tem času je žal možnih tudi več napak. Deloma prihaja ob uvajanju do večjega števila napak tudi zato, ker zaposleni več časa porabijo za ukvarjanje z novostmi, zato morajo osnovno delo opraviti hitreje kot sicer.

Upam, da ste pojasnilo sprejeli z razumevanjem, predvsem pa, da bo napak res čim manj.

Odzivi na programske in kadrovske spremembe v Informativnem programu

Varuhinja je prejela 11 pisnih in 2 telefonska odziva gledalk in gledalcev glede kadrovskih in programskih sprememb v Informativnem programu Televizije Slovenija. Med odzivi so bile 3 pohvale in 10 kritičnih mnenj. V nadaljevanju povzemamo nekaj odzivov.

Pohvale

»Končno odstavljeni zopet vodijo Dnevnik ob 19h! Sposobni, izkušeni. Kdor čaka, dočaka. Še Studio City in ostale ukinjene pogovorne oddaje, pa bo.« (J. Ž.)

»Dolgo čakali in dočakali vodenje Dnevnika: strokovno, korektno, profesionalno in sproščeno! Vse dobro in uspešno nadaljevanje dela Vam želiva.« (H. in M. K.)

»Na RTV se je zelo veliko spremenilo. Danes (op. a.: 16. 10. 2023) gledam Areno, ki smo jo v preteklosti gledali enkrat: prvič in nikoli več. Ta oddaja je postala vrhunska, s kompetentnimi voditelji in gosti, vsebinami. Odlično. Pa še to, ponovno spremljamo informativni program RTV. Upam, da se gledalci, tako kot mi, ponovno vrnejo. Vse dobro vam in vašim novinarjem vseh redakcij. Srečno.« (Z. Z.)

Kritike

»Gospod Igor Pirkovič je na omrežju X sporočil, da ne bo več pripravljaval oddaje Utrip. Mene kot gledalca TV SLO in plačnika RTV-prispevka to moti, ker - kolikor vem - so bili njegovi Utripi zelo gledani. In, kolikor vem, nikoli ni povedal ničesar, kar ne bi bilo res. Me zanima, kako boste zagotovili pluralnost mnenj v oddaji Utrip? Bomo spet prisiljeni gledati le (skrajno) levi pogled na dogodke?« (S. P.)

»S preoblikovanjem Arene in drugačnim Utripom pogrešam pluralnost in drugačen pogled.« (B. Š.)

»Igorja Pirkoviča pogrešam. Ali je res, da ne sme voditi niti oddaje Utrip? Če to drži, potem protestiram in od vas zahtevam, da ukrepate! Enoumje ni v skladu z Zakonom o RTVS! Igor Pirkovič je eden tistih novinarjev, ki je predstavljal pogled na stvari z drugačnega zornega kota.« (K. E.)

»/.../ Globoko smo razočarani, da ste ukinili Areno v prejšnjem formatu in Utrip z drugim pogledom, ki ga imamo mnogi, čeprav smo to večinoma pridne mravljice, ki se ne oglašamo. Ampak morate vedeti, da nam bo enkrat dovolj. /.../« (A. Š.)

»Oddaja Utrip po 10. 10. 2023 = depolitizacija RTV SLO /.../ Prosim vas, da nas ne vodite v enoumje, ampak da dopustite pluralnost in demokratičnost.« (M. G.)

Pohvale

Voditeljici Valentini Plaskan

»Sem vesel, da danes (19. 10.) spet vidim Valentino Plaskan voditi Prvi Dnevnik na TVS. Ona je najboljša! Če smem napisati, je tudi najbolj simpatična voditeljica informativnih oddaj na TVS.« (K. E.)

Dopisnici Karmen W. Švegl

»Moj poklon spoštovanja je tokrat namenjam vaši zunanji sodelavki Karmen Švegl. Je ena redkih, ki še zaslužijo naziv novinarka. Pogumna ženska, polna znanja./.../« (K. E.)

ODGOVOR VARUHINJE

Zahvaljujem se vam za pohvalo res izjemnemu delu Karmen Švegl. Danes smo že 10 dni po tistem, kar ste mi pisali, in Karmen Švegl vse od takrat dnevno poroča o dogajanjih v Izraelu in v Gazi, z izjemno nevarnih območij.

Oddaji Intervju in voditelju Jožetu Možini

»Želim se zahvaliti novinarju Jožetu Možini in ekipi za oddajo Intervju, ki je potekala v nedeljo, 1. 10. zvečer. Oddajo je vodil zelo profesionalno, izbral je iskrirega sogovornika, ki ima kaj povedati na za vse sprejemljiv način. Še si želim takih oddaj.« (J. Č.)

»Izražam svoje navdušenje nad novinarjem Jožetom Možino, ki v svoje Intervjuje vabi ljudi, ki znajo povedati resnico. Tudi zadnji intervju z gospo Tino Bregant (op. a.: 22. 10.) je bil špica.« (L. N.)

Mnenja

O oddajah Tarča, Utrip in Intervju

»Kot gledalec RTV-ja imam neka mnenj o oddajah, ki so bile v preteklem tednu.

1. Oddaja Tarča (op. a.: 28. 9. 2023)

Moje mnenje je, da voditeljica, ga. Žnidaršič, nemalokrat nastopa v vlogi tožnika in sodnika. Na zelo neprimeren način prekinja sogovornike. Vsako drugačno mnenje je zanjo, po mojem mnenju, nesprejemljivo. Prispevki novinarjev so slabo pripravljene in enostransko prikazujejo "afere". Oddaje, kot se pojavljajo v zadnjem času, nimajo več prave vsebine in je edini cilj razburjati gledalce na populistični način.

2. Utrip (op. a.: 30. 9. 2023)

V soboto je to oddajo pripravila ga. Barbara Vidmajer. Zopet je bil prispevek tudi v zvezi z "afero" Hovnik. Zanimivo, da so tu nastopili g. Reberšek, g. Kovačič in vodja KPK-ja. Ni pa bilo prikazano mnenje g. Arčona niti g. Koritnika. Je to uravnotežen prispevek?

3. Intervju (op. a.: 1. 10. 2023)

V nedeljo je g. Možina imel intervju z g. Cestnikom. Med drugim je tudi povedal: "Če bi v Sloveniji imeli prave medije, bi bil Golob že politično mrtev in bi ležal v krsti". To povzemam po spominu. Se sprašujem, ali sodi tak način izražanja na javno RTV.« (B. B.)

O oddajah Intervju, 1. 11., in Arena

»Rada bi vam sporočila, da z navdušenjem spremljam oddajo Intervju, ki jo ima dr. Možina s p. mag. Brankom Cestnikom. Absolutno pa sem ogorčena nad spremembo vodenja Arene, ki sem jo z užitkom gledala pod vodenjem g. Pirkoviča in gospe Petrovčič.« (H. K.)

II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM

Poletni koncert iz Schönbrunn 2023 ponovno dostopen v arhivu

Gledalka N. Š. se je konec julija obrnila na varuhinjo, ker si dan po neposrednem prenosu na spletu ni mogla ogledati oddaje Poletni koncert iz Schönbrunn 2023. Urednik Uredništva glasbenih in baletnih oddaj Daniel Celarec je takrat odgovoril:

»Oddaja Poletni koncert iz Schönbrunn 2023, ki smo jo predvajali v soboto, 29. julija 2023, ob 21.30 na drugem programu Televizije Slovenija, ni imela pravic za shranjevanje na spletu. To je bil tudi razlog, da je nismo mogli uvrstiti v spletni arhiv oddaj na portalu rtvslo.si. Oddaja je bila tako dostopna na ogled zgolj ob predvajanju in nato z zamikom tistim gledalcem, ki imajo pri svojem ponudniku urejeno funkcijo časovnega zamika.«

V začetku oktobra (4. 10. 2023) pa je urednik varuhinji poslal razveseljivo sporočilo:

Urednik Uredništva glasbenih in baletnih oddaj TV Slovenija Daniel Celarec

Sporočam, da smo uredili spletne pravice za Poletni koncert iz Schönbrunn 2023. V našem spletnem arhivu bo posnetek dostopen do 7. 12. 2023, na povezavi spodaj. Prosil bi vas, če bi lahko podatek posredovali gledalki N. Š.

<https://365.rtvsl.si/arhiv/koncerti-kulturno-umetniški-program/174984191>

Varuhinja je sporočilo takoj posredovala gledalki, katere naslov je hranila v arhivu:

ODGOVOR VARUHINJE

Z velikim veseljem vam posredujem informacijo urednika Uredništva glasbenih in baletnih oddaj. Uredništvu se bom zahvalila za trud in skrb za gledalke in gledalce – verjetno jih je k temu spodbudila tudi vaša prošnja.

Naj vam ogled poletnega koncerta prijetno ogreje jesenske dni, tudi ko se bodo shladili.

Gledalka se je odzvala z zahvalo:

»Spoštovana gospa varuhinja Marica Uršič Zupan, to je pa nepričakovano in zato toliko bolj čudovito presenečenje! Ste Varuhinja gledalcev z veliko začetnico! Iskrena hvala, z užitkom se bom grela ob poslušanju.

Tudi Vam želim lepe tople in manj tople jesenske dneve in Vas prijazno pozdravljam.»

✓ ZAHVALA VARUHNINJE Uredništvu in uredniku glasbenih in baletnih oddaj TV Slovenija

Kot varuhinja pravic gledalk in gledalcev vašemu uredništvu in vam osebno izrekam zahvalo in pohvalo za trud, ki ste ga vložili tako v ureditev pravic za prenos koncerta kot tudi za vsa tehnična in druga opravila, potrebna za nemoteno dostopnost posnetka v arhivu rtv slo.si. Tako bo kakovostna glasba lahko prišla do širšega kroga ljubiteljev te glasbene zvrsti, kar je vsekakor namen in poslanstvo javne RTV.

Urednik Uredništva glasbenih in baletnih oddaj TV Slovenija Daniel Celarec

Hvala za vaše prijazno sporočilo. Trudimo se in se bomo tudi v prihodnje, da širšemu krogu gledalcev zagotovimo najboljše domače in tudi glasbeno-baletne vsebine, tudi prek spleta.

Dokumentarna oddaja Melania: (pre)pozen termin predvajanja

Varuhinjo je poklical gledalec **F. Z.** in vprašal, ali TV Slovenija načrtuje ponovitev slovenskega dokumentarnega filma Melania, ki ga je režiral Jurij Gruden. Premierno je bila na sporedu v nedeljo, 8. oktobra, ob 22.40 na TV SLO 1, zato je gledalca še pred tem dnem zanimalo, ali bo na sporedu tudi kak dan v tednu ob zgodnejši uri:

»Na televiziji že nekaj dni oglašujejo dokumentarni film Melania. Z veseljem ga pričakujem, a se mi zdi, da je termin malo pred enajsto uro zvečer prepozen. Mnogi bi ga radi videli, pa ga ne bodo, saj morajo iti spat, ker gredo v ponedeljek zjutraj v službo. Prosim, da pomagate, da bi ga videli kak dan tudi malo bolj zgodaj.«

Vodja Službe za Programsko načrtovanje, koordinacijo in predvajanje TV-programov Mihaela Vrbec

Ponovitev Melania zaenkrat ni planirana. Ta termin nima predvidene redne ponovitve, saj smo običajno omejeni z licencami in drugimi pogodbenimi omejitvami.

III. RAZVEDRILNI PROGRAM

Kuharsko-popotniška oddaja Za sosedovo mizo: Zakaj nenadoma sinhronizacija?

Gledalka **M. P.** je v odzivu izrazila nezadovoljstvo, ker se od 9. oktobra tuja kuharsko-popotniška oddaja Za sosedovo mizo predvaja tudi sinhronizirano:

»Pred kratkim se je spremenila oddaja Za sosedovo mizo. Nenadoma se je pojavilo branje v slovenščini, kar je bilo prej v originalu in s podnapisi. Oddaja, ki je privlačna, je dobila povsem drug značaj, je tako rekoč negledljiva, tako moti to branje v slovenščini. S komer koli se pogovarjam, vsi so opazili in jih moti ta ista sprememba v formatu oddaje.

Pozivam vas, da apelirate na urednika, da naj nehajo s to noro prakso branja v slovenščini in oddajo spet predvajajo v originalni obliki. Ni mi jasno, da je nekomu sploh prišla tako nora ideja na pamet, ki popolnoma skazi oddajo. Nihče od mojih bližnjih je več ne gleda. Pa saj te oddaje

ne gledajo otroci, da bi rabili sinhronizacijo, prav tako pa zaradi nekaj podnapisov slovenščina ne bo izumrla.«

Odgovorni urednik Razvedrilnega programa TV Slovenija Vanja Vardjan

Hvala za vaše mnenje. Odločitev je bila sprejeta, da se ta oddaja na TVS1 predvaja sinhronizirano, na TVS2 pa integralno. Oddaja se na TVS1 predvaja popoldne, na TVS2 pa zvečer, zato tudi odločitev, da se v popoldanskem terminu tudi zaradi otrok predvaja sinhronizirano.

DODATNO POJASNILO VARUHIJNE

Pojasnilu odgovornega urednika dodajam, da je v arhivu rtslo.si oddaja dostopna tudi s podnapisi. Do nje lahko dostopate [tukaj](#). Za predvajanje podnapisov kliknete na zaslону na sliki desno spodaj ikono (znak) Podnapisi.

Gledalka se je odzvala:

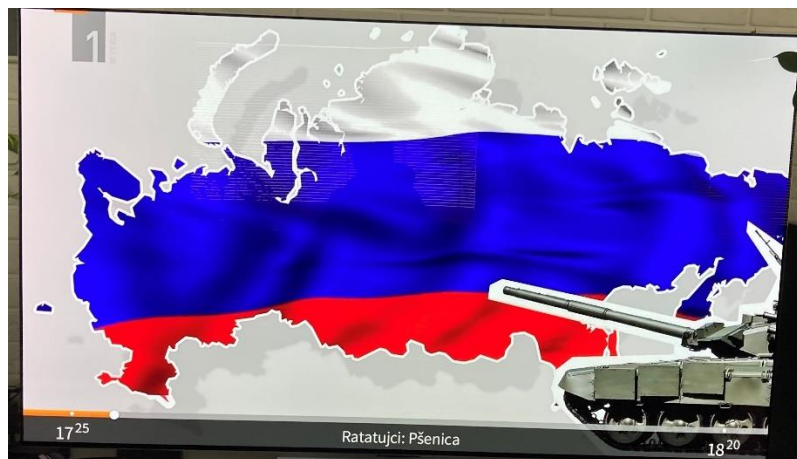
»Najlepša hvala za odgovor. Nisem vedela, da je tako. Torej se jo da gledati še naprej s podnapisi. Bom sporočila tudi drugim.«

Ratatuji, 21. 10.: Napaka v zemljevidu Ukrajine

Predstavniki ukrajinsko-slovenskega KD "Ljubljana-Kijiv" so opozorili na napako pri prikazu zemljevida, v oddaji Ratatuji, v kateri so 21. oktobra odpotovali v žitnico Evrope, Ukrajino:

»Radi bi vas opozorili, da smo 17. oktobra v oddaji "Ratatuji" zasledili hudo napako, ki se ne bi smela se pojaviti, še posebej na državni televiziji. Gre za prizor z zemljevidom, ki se je dvakrat! pojavil z zelo hudo napako, saj so "oddali" Krim Rusiji. Ne glede na pozitivno vsebino in prijazno voditeljico smo zelo razočarani in ogorčeni... je nesprejemljivo, da na RTV SLO ne spoštujejo mednarodnega prava in celovitosti neodvisnih držav.

Slovenija ne prizna grobe kršitve mednarodnega prava in podpira Ukrajino v njeni borbi za svoj obstoj, zato prosimo, da se ta napaka ne ponavlja več in da se uredništvo oddaje opraviči ukrajinski skupnosti, ki zdaj trpi grozote vojne, pravzaprav je bila večina gostov te oddaje vojni begunci, nekateri menda so iz okupiranega Krima ...«

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Zahvaljujem se vam za poslano pripombo. Posredovala sem jo odgovornemu uredniku Razvedrilnega programa Vanji Vardjanu. Poslal mi je odgovor avtorice in urednice oddaje Mojce Mavec, ki ga je naslovila neposredno na vas in ste ga, upam, že prejeli.

V njem je priznala, obžalovala in se opravičila za napako v zemljevidu, ker pred objavo ni bolje preverila njegove točnosti glede Krima. Tako je na oddajo Ratujci, ki daje poudarek gastronomiji ter z njo povezanim stvarjem, ki so skupne različnim narodom in državam, jih povezujejo in krepijo njihovo medsebojno poznavanje, padla senca, za katero je avtorici, kot je zapisala, iskreno žal.

Menim, da je avtorica podrobno in spoštljivo pojasnila neljubo napako in se zanjo primerno opravičila. Zato upam, da ste opravičilo sprejeli z razumevanjem.

Pohvala Festivalu slovenskega šansona 2023 in oddaji Kaj dogaja?

Gledalka in poslušalka **M. P.** je ob [Festivalu slovenskega šansona](#), ki ga je 28. oktobra ob 20. uri neposredno prenašala tudi TV Slovenija na svojem 1. programu, pohvalila tudi oddajo Kaj dogaja? Objavljamo celoten odziv, saj sta v projektu združila moči Prvi program Radia Slovenija in Razvedrilni program TV Slovenija, odziva odgovornih pa objavljamo ločeno pri TV in radiu.

»Z mozem bi rada pohvalila oddajo Festival slovenskega šansona 2023. Spremljala sem ga že pred leti in tudi tokrat je bil super. Vsi šansoni in tudi vmesne točke so me navdušile. Redno spremljam tudi oddajo Kaj dogaja, ki je fantastična.«

Odgovorni urednik Razvedrilnega programa TV Slovenija Vanja Vardjan

Hvala. Veseli smo pohval.

Tudi varuhinja se je odzvala s pohvalo. Celoten odgovor in odgovor glasbene urednice Radia Prvi sta objavljena v poglavju Radio Slovenija/Radio Prvi na strani 20.

Pobuda: Več kontaktnih oddaj z gledalci

»Pogrešam kontaktne oddaje, popolnoma ste ukinili kontakte z gledalci. Radi bi imeli nasvete za starostnike, zdravstvene nasvete ... /.../ V oddaji Dobro jutro je bistveno manj kontaktnih oddaj,

*moti me, da klice filtrirajo; zdravnik če ga imajo, bi bilo dobro, da bi pustili telefonske klice. /.../«
(A. T.)*

IV. ŠPORTNI PROGRAM

Prenos kvalifikacijskih tekem slovenskih reprezentanc

Gledalca **B. B.** je vznejevoljilo, ker si 17. oktobra na TV SLO 2 ni mogel ogledati kvalifikacijske tekme slovenske reprezentance za evropsko prvenstvo v nogometu :

»Ali res ne morete prenašati slovenskih reprezentanc? Za javni zavod bi to moralo biti samoumevno!«

Odgovorni urednik Športnega programa TV Slovenija Gregor Peternel

Tekme nismo prenašali, ker nimamo pravic za kvalifikacijske tekme slovenske reprezentance. Pravice je pridobila druga televizija, ki je zanje ponudila več, kot smo v skladu s svojimi finančnimi zmogljivostmi ponudili mi.

Smo pa pridobili pravice za evropsko prvenstvo 2024. Držimo pesti, da se Slovenija danes uvrsti nanj in bomo njene tekme prenašali na TV Slovenija.

ODGOVOR VARUHINJE

Pojasnilo je podobno še nekaterim pojasnilom v zadnjih letih, ko so se razmere pri nakupih TV pravic močno spremenile. Zaradi vstopa velikih komercialnih družb, ki kupujejo pravice za več držav skupaj, ostajajo javne televizije v mnogih primerih v zelo slabem položaju.

Ne glede na to sem kot varuhinja pravic gledalcev že lani poleti, ko se je ta problem pojavil prvič v izrazitejši obliki, predlagala, da RTV Slovenija naredi vse, kar je v njeni moči, da bi slovenski gledalci lahko gledali vse najpomembnejše tekme slovenskih državnih reprezentanc v vseh pomembnih športih na javni RTV Slovenija. RTV Slovenija je od poletja lani naredila v smeri pridobivanja TV-pravic za najpomembnejše mednarodne športne prireditve kar nekaj korakov, nekaj jih je na pobudo RTV Slovenija tudi država z delno prilagoditvijo zakonodaje in s sprejemom seznama pomembnih tekmovanj.

Kot varuhinja sem na te težave septembra letos opozorila tudi direktorja Agencije za komunikacijska omrežja in storitve ter predstavnico Evropske komisije, ki je pripravljala poročilo o prenosu Direktive (EU) 2018/1808 o spremembi Direktive o avdiovizualnih medijskih storitvah (AVMSD) v nacionalno zakonodajo.

Priporočilo, da TV Slovenija v čim večji meri poskrbi za prenos vseh pomembnih tekem slovenskih državnih reprezentanc v vseh pomembnih športih, sem oktobra zapisala tudi v priporočila pripravljavcem Programsko-produkcijskega načrta za leto 2024.

Skupaj z vami upam, da se bo to uresničilo.

V. TV MARIBOR

Neprimeren besedni izbor voditelja Omizja TV Maribor

Gledalka P. B. se je odzvala na besede, ki jih je izrekel voditelj v oddaji [Omizje](#) z naslovom Učitelj v sodobni družbi, ki je bila na TV Maribor, 4. oktobra, ob 20. uri:

»Ob ogledu zadnje oddaje Omizje na TV Maribor (RTV SLO) sem za trenutek ostala odprtih ust zaradi besed, ki jih je v enem od vprašanj uporabil Zoran Medved /.../

Na minutaži 45:47 je rekel, da so dijaki pred maturo kot »tiste živali, ki jih peljemo na zakol« ... v smislu, da ne vidijo ničesar drugega kot maturo.

Ne gre samo za neprimerno, ampak za izredno žaljivo in ponižujočo primerjavo. Kot dolgoletni novinar bi gospod Medved moral vedeti, da uporaba takšne primerjave ali komparacije sodi med vulgarizme, kakršnega bi uporabil nekdo z nižjo kognitivno sposobnostjo nekje na ulici, ugleden novinar pa bi lahko uporabil korektnjšo in tudi bolj realno primerjavo, saj z uporabo teh besed ni zadel niti točnosti povedanega, kar je v tem primeru sekundarnega pomena.

Prosim, da ga opozorite, da se dijakom in nam gledalcem za te besede opraviči.

Sicer ne verjamem, da kakšna kritika sploh kdaj pride iz našega konca, zato je nujno, da tudi druge gledalce na štajerskem koncu spodbudimo h kritičnemu ogledu.«

V. d. odgovornega urednika TV Maribor Tomaž Karat

S pritožbo gledalke se lahko deloma strinjam, saj je kolega uporabil malce grobo primerjavo, je pa res, da je ravno s tovrstno »grobostjo« želel poudariti ta fokus na maturo, ki se ji podrejuje praktično vse aktivnosti, s ciljem uspešnega zaključka srednješolskega izobraževanja. Na to so nenazadnje opozorili tudi sogovorniki.

ODGOVOR VARUHINJE Z MNENJEM

Za poslane pripombe se vam lepo zahvaljujem, tudi zato, ker res prihaja z vašega konca zelo malo odzivov občinstva.

Tudi kot varuhinja menim, da je bila obravnava dijakov pred maturo s to primerjavo preveč groba, poenostavljena in tudi oddaljena od dejanskega stanja. Kot tako jo lahko štejemo med vulgarizme, ki v resni pogovorni oddaji niso zaželeni. Res pa je tudi, da za dobro uro trajajoč pogovor, kolikor je trajalo to Omizje, voditelj seveda nima vnaprej točno pripravljenih vseh vprašanj do potankosti, temveč le iztočnice, zato konkretna vprašanja oblikuje sproti, tudi glede na tok pogovora. Pri tem se zlahka pripeti tudi kakšna manj primerna beseda ali primerjava. Ko se to zgodi izkušenim voditeljem, pa ste gledalke in gledalci upravičeno lahko manj razumevajoči. Opravičilo bi zato bilo na mestu tudi za tak majhen zdrs.

RADIO SLOVENIJA

I. RADIO PRVI

Festival slovenskega šansona 2023: pohvala organizatorjem in ustvarjalcem

Poslušalka in gledalka **M. P.** je pohvalila [Festival slovenskega šansona 2023](#), ki je potekal na Dan RTV Slovenija, 28. oktobra ob 20. uri v Rogaški Slatini, poslušalci in gledalci pa so ga lahko spremljali v neposrednem prenosu na Radiu Prvi, Radiih Koper in Maribor ter na TV SLO 1:

»Z možem bi rada pohvalila oddajo Festival slovenskega šansona 2023. Spremljala sem ga že pred leti in tudi tokrat je bil super. Vsi šansoni in tudi vmesne točke so me navdušile. /.../«

Glasbena urednica na Radiu Prvi **Simona Moličnik**

Hvala lepa! Lepo je prebrati. Veliko, zelo veliko truda, energije in entuziazma je v tem projektu. Sem vesela, da smo ustvarili zadovoljstvo.

ODGOVOR VARUHIŃJE S POHVALO (POUDAREK)

Zahvaljujem se vam za zapisane pohvale oddaji Slovenski šanson 2023. Kot varuhinja gledalcev in poslušalcev dodajam zadovoljstvo, da Glasbeno uredništvo Prvega programa Radia Slovenija na zelo visoki ravni skrbi ne samo za izbor glasbe, temveč tudi **za spodbujanje slovenske glasbene ustvarjalnosti in še zlasti manj komercialnih zvrsti, ki so sicer deležne manj pozornosti javnosti in komercialnih medijev.** To je RTV Slovenija dokazala prav s Festivalom slovenskega šansona, pri katerem **sta združili moči dva medija RTV Slovenija - radio in televizija.** Z njim **sta spodbudila nastanek novih avtorskih skladb, besedil in interpretacij, ki jih je najširše občinstvo spoznalo v kakovostni in gledljivi oddaji.**

Odziv odgovornega urednika Razvedrilnega programa TV Slovenija smo objavili v poglavju Televizija Slovenija/Razvedrilni program na strani 17.

Pohvala oddaji Prvaki tedna

»Odzval bi se na oddajo Prvaki tedna, ki jo navadno vodi Bojan Leskovec. Veseli me, da sem po dolgem času slišal Janeza Dolinarja, ki je spregovoril o sebi. Tudi Manci Košir želim vse dobro.«
(M. D.)

Pobudi Studiu ob 17.00 in Svetovalnemu servisu

Studio ob 17.00: Vključitev poslušalcev z mnenji, predlogi, vprašanji

»Dajem pobudo, da bi se vsaj v vsako tretjo radijsko oddajo Studio ob 17.00 z aktualno tematiko, ki bi bila koristna in zanimiva, lahko vključili tudi poslušalci s svojimi mnenji, predlogi, vprašanji. Ob tem si želim, da bi bil pogovor konstruktiven, spoštljiv in nikakor ne še bolj polariziran.« (D.)

»Predlagam, da bi podaljšali Svetovalni servis. Vanj pogosto povabite zelo zanimive goste, ki imajo široko znanje, ljudje kličejo, potem pa gostom zmanjka časa za odgovore.«(A. T.)

II. VAL 202

»Verjamem, da kot nacionalni medij lahko veliko pripomorete k strpnejšemu in bolj konstruktivnemu načinu razmišljanja državljanov«

Poslušalca **A. Š.** so zmotile besede voditeljice Vala 202, ko je 6. oktobra popoldne pohvalila ravnanje Sare Štiglic. S tem je po njegovem mnenju kršila poslanstvo javnega medija, da priznava različne načine razmišljanja in spodbuja k strpnemu dialogu vseh državljanov in državljanov:

»Pričakujem opravičilo voditeljice vašega 2. programa, Vala 202, ko je komentirala ravnanje Sare Štiglic (6. oktober ob 16:10). Obenem jo obveščam, da ste slovenska nacionalna radijska postaja, zato bi morala ravnati tako, da priznava tudi drugačen način razmišljanja, kot ga ima omenjena gospodična. Predvsem pa pričakujem, da ne spodbuja k sovražnim ravnanjem. Hkrati bo opravičilo dokazalo tudi korak k depolitizaciji medija, o kateri zadnje mesece precej poslušam.«

ODGOVOR VARUHINJE

V arhivu sem poslušala, kar je bilo na Valu 202 na sporedu 6. 10 ob 16.10. Takrat je bila na sporedu glasba, torej nič spornega. Je pa že nekoliko prej, ob 16.03, voditeljica Nataša Štefe povedala:

»Dobrodošli v poznem popoldnevu petka, tedna, ki vzbuja upanje, saj mladi niso aktivisti le na papirju. Ni jih strah konfliktov, imajo stališča in znajo stati za njimi. Morda ne vsi, Sara Štiglic pa gotovo. In to brez lepodušniške drže predsednice, ki ne razume, da nasilnega vsiljevanja ne ustavi leporečenje praznega dialoga. Še zagon ...«

To je dobesedni prepis povedanega, ki vas je verjetno zmotil. Če še vedno vztrajate pri istih vprašanjih in pritožbah, mi prosim sporočite.

Poslušalec se je odzval:

»Tako je, moja pritožba se nanaša na spodnji tekst - predvsem na nadaljevanje. Verjamem, da kot nacionalni medij z visoko poslušanostjo lahko veliko pripomorete k strpnejšemu in bolj konstruktivnemu načinu razmišljanja državljanov, kar bo koristilo vsem, ki živimo v Sloveniji. Zato mora biti tudi odgovornost govornikov primerna temu vplivu.«

Odgovorni urednik Vala 202 Nejc Jemec

V povedanem s strani voditeljice Nataše Štefe ne zaznavam sovražnega govora, niti ne spodbujanja »sovražnih ravnanj«.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Strinjam se z mnenjem odgovornega urednika, da v povedanem ni zaznati spodbujanja k sovražnim ravnanjem. Lahko pa v besedah voditeljice razberemo podporo aktivistki in mladim, ki so odstranili zastavice civilne iniciative Pohoda za življenje v opomin na izgubljena življenja otrok.

Pohvala

»Rada poslušam Val 202, marsikaj izvem tam.« (A. K.)

MMC

I. NOVINARSKÉ VSEBINE

Intervju s pisateljico Ireno Svetek: Naslov »sugerira, da so ženske v večji meri žrtve umorov«

Bralec M. S. se je "pritožil" glede [intervjuja](#) novinarka Ane Jurc s pisateljico Ireno Svetek, objavljenega na portalu MMC-ja, 5. oktobra:

»Ana Jurc na portalu MMC nadaljuje s svojim zavajanjem in širjenjem sovraštva do moških. Naslov intervjuja z Ireno Svetek (kje so, mimogrede, intervjuji moškimi?) sugerira, da so ženske v večji meri žrtve umorov. 78 odstotkov žrtev umorov na svetu so moški: https://en.m.wikipedia.org/wiki/Homicide_statistics_by_gender.

Avtorica navede podatek, ki si ga je izmislila, da je 90 procentov žrtev žensk - tudi v Sloveniji je več žrtev moških kot žensk. Novinarka niti trenila ni, da bi preverila podatek. Vse skupaj gre resnično predaleč.«

V. d. urednice Uredništva za nove medije Ksenja Tratnik

Sogovornica v intervjuju eksplicitno navede, da govori o žrtvah umorov, o kakršnih sama piše. Vsak, ki bere njena dela, ve, da gre za žrtve družinskega nasilja in zločinov iz strasti.

Statistike, raziskave ter izkušnje vladnih in nevladnih organizacij sinhrono potrjujejo, da so nasilju v družini mnogo pogosteje izpostavljene ženske kot moški. Raziskave kažejo, da je v 90 do 97 odstotkih primerov nasilja v družini povzročitelj nasilja moški nad žensko.

vir: <https://www.prepoznajnasilje.si/nasilje-v-druzini>

Torej njen podatek ni napačen.

Očitek, kje so intervjuji z moškimi, je seveda povsem pavšalen in se nam zdi neprimeren. Lahko pa pošljemo povezave na intervjuje z moškimi ustvarjalci, ki smo jih imeli v zadnjih mesecih.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM (POUDAREK)

Varuhinja sem večkrat in pozorno prebrala intervju. Res je, na vprašanje novinarka: »Kriminalke avtoric že dolgo niso več samo higienični whodunniti Agathe Christie – pisateljice so nas v zadnjih

desetletjih popeljale na zelo mračne kraje. Obstaja teorija, da je to povezano s tem, kako smo ženske socializirane: bolj se zavedamo potencialnih nevarnosti, ki prežijo na nas pod fasado vsakdanjosti, živimo z neprestanim zavedanjem tveganj, ki jih moški v vsakodnevnem življenju preprosto ne izkusijo. Je kdo v hiši? Kdo hodi za menoj po ulici? Pisateljice se torej spopadajo s strahom, za katerega družba pričakuje, da ga bomo ženske čutile, in ki ga pogosto v resnici čutimo.«

intervjuvanka odgovori:

»Mislim, da je v resnici nekaj na tem. Statistično gledano, je približno devetdeset odstotkov žrtev žensk, torej nas najbrž že na podzavestni ravni, iz preživetvenega razloga ta tema zanima bolj, kot morda priznamo.«

Toda kot je razvidno iz konteksta, se odstotek (90%) nanaša na stopnjo izpostavljenosti ne samo umorom, temveč tudi vsem drugim oblikam nasilja v družini, kar podatki potrjujejo. Vi navajate številke za vse umore in uboje, ki zajemajo tudi umore in uboje zaradi obračunov med kriminalnimi združbami, preprodaje drog, dolžniških razmerij in drugih razlogov med osebami, ki so zgolj v »poslovnih« razmerjih, kjer je delež moških žrtev večji.

V vsem intervjuju pa je jasno razvidno, da tema pogovora in pisanja avtorice niso vsi umori in uboji, temveč umori znotraj družine, partnerskih in podobnih razmerij, povezani s čustvi, travmami in z zasebnim življenjem storilcev.

Iz članka na N1, objavljenega na povezavi

<https://n1info.si/novice/slovenija/polovica-vseh-letosnjih-umorov-v-druzinskem-krogu/>,

vam posredujem nekaj števil o številu umorov in ubojev v Sloveniji od leta 2016 do 2021 skupno in v družinskem krogu po podatkih Policije:

ŠTEVILO UMOROV IN UBOJEV PO LETIH		Vir podatkov: Policija				
ŠTEVILO UMOROV PO LETIH	2016	2017	2018	2019	2020	2021
skupno	13	21	16	14	16	10*
v družini	2	5	3	1	5	4**
poskusi umora v družini	3	2	1	2	2	1**
ŠTEVILO UBOJEV PO LETIH						
skupno	13	20	30	17	29	18*
v družini	2	1	0	3	1	0**
poskusi uboja v družini	1	4	7	1	7	3**

* do 27. 10.
** do 13. 10.

N1
n1info.si

in število žrtev umorov in ubojev po spolu:

SPOLNA STRUKTURA ŽRTEV UMOROV IN UBOJEV V DRUŽINI		Vir podatkov: Policija				
	2016	2017	2018	2019	2020	2021*
UBOJ MOŠKI	1	3	3	1	0	3
UBOJ ŽENSKE	2	2	4	3	7	1
UMOR MOŠKI	2	1	0	0	1	1
UMOR ŽENSKE	3	6	4	3	6	4

* DO 13. 10.

N1
n1info.si

Iz druge tabele je razvidno, da je bilo v obdobju 2016-2021 v Sloveniji med žrtvami ubojev 11 moških in 19 žensk, med žrtvami umorov pa 5 moških in kar 26 žensk. **V obeh kategorijah skupaj je bilo torej med žrtvami 16 moških in 45 žensk.**

Ti podatki so bistveno drugačni od vaših in **pritrjujejo navedbam novinarke in pisateljice, da je med žrtvami tako umorov in ubojev znotraj družine kot med žrtvami družinskega nasilja precej več žensk kot moških.**

Zato ugotavljam, da v intervjuju ni šlo za zavajanje in širjenja sovraštva do moških, temveč za navajanje preverljivih dejstev. Intervju je bil torej skladen s Poklicnimi merili in načeli novinarske etike v programih RTV Slovenija.

Enaka fotografija in zapis pod njo v člankih na MMC-ju leta 2021 in 2023

Bralec **B. P.** je opozoril na fotografijo pod člankom na MMC-ju, ki je bila enaka kot pred dobrima dvema letoma in celo z enakim podpisom:

»K svojim neskončnim litanijam o podpisovanju fotografij na spletni strani rtvlo.si dodajam najnovejši primer, ki izrazito ponazarja razsežnosti tozadevnih /.../ v uredništvu MMC.

Na vrhu [včeraj, 8. oktobra 2023 ob 16.17 uri, objavljenega članka](#), ki je pripisan "Zdenki Bakalar, Prvi", je fotografija množice zloženih bankovcev. Ne fotografija katerega od citiranih ljudi, tudi ne informativna grafika, ampak velika generična in simbolična fotografija denarja. Ker si ljudje ne znamo predstavljati, da je govora o denarju in kako je ta videti?

A to je le simbolična malenkost. Kdor še prebere podpis pod to simbolično fotografijo, izve naslednje: "Januarja je zaradi koronaukrepov v državni blagajni zmanjkalo 432 milijonov evrov. Foto: EPA".

Zaradi koronaukrepov? Januarja 2023? Mar res? Načeloma da, vendar to ni bilo januarja letos, kot bi človek kontekstno sklepal iz objavljenega, ampak je bilo januarja 2021, pred dvema letoma in tričetrt! O tem je vaša "veličastna hiša" (po STA) [poročala 27. februarja 2021!](#)

In glej zlomka, že takrat z isto simbolično fotografijo 50-evrskih bankovcev in celo istim podpisom "Januarja je zaradi koronaukrepov v državni blagajni zmanjkalo 432 milijonov evrov. Foto: EPA". /.../

Vse skupaj kaže na prav nonšalanten odnos uredništva ne le do izbire fotografij in njih vsebine, ampak tudi do dejstev, resnice in bralstva.»

Bralec je še isti dan v novem dopisu napisal:

»Ker je sporni podpis pod fotografijo bankovcev že izginil brez sledu (!) in v izogib morebitnim nesporazumom pripenjam zaslonski sliki članka, nad katerim sem se pritožil, in tistega izpred skoraj treh let, iz katerega sta bila vzeta tako fotografija kot podpis pod njo. Čas zajema je razviden iz imena datotek.»

ODGOVOR VARUHINJE

Glede na to, da ste pritožbo poslali meni in obenem tudi uredništvu MMC, predvidevam, da je vaša pritožba »zalegla« in so v uredništvu zato popravili podpis pod fotografijo. To sicer ni najbolje, saj bi morali paziti na podpise že ob objavi, a vendarle so ukrepali.

Vsekakor se nameravam o podpisovanju fotografij pogovoriti z v. d. urednice uredništva za nove medije. Vam pa se zahvaljujem za opozorilo in se priporočam za skrbno sledenje besedilom in fotografijam na MMC-ju tudi v prihodnje.

Brez prispevka o Pohodu za življenje?

Bralec **D. F.** je v odzivu napisal, da na MMC-ju ni zasledil nobenega prispevka o Pohodu za življenje, ki je potekal istočasno kot shod zagovornikov pravice do splava 7. oktobra v Ljubljani:

»Glede poročanja o Pohodu za življenje /.../ letos na MMC (TV-ja in radia ne spremljam) niti nisem zasledil prispevka. Prosim za pojasnilo.»

ODGOVOR VARUHINJE

Na MMC je bil 7. 10. o Pohodu za življenje objavljen prispevek, ki je dostopen [tukaj](#). V njem je tudi povezava do prispevka na TV Slovenija.

Bralec se je odzval:

»Hvala za hiter odgovor. Moja napaka, se opravičujem.»

Je niz člankov o duševnem zdravju res oglasno sporočilo?

Bralec **T. V. S.** je v odzivu izrazil mnenje, da gre pri [nizu člankov o duševnem zdravju](#), objavljenih na MMC-ju od 9. oktobra dalje, za oglasno sporočilo:

»9. 10. 23 je MMC objavil ogromen in slogovno bogat skupek zapisov o tematiki duševnega zdravja, potem je po en del članka objavljal kot samostojno enoto (še danes, 16. 10.). Ker je že navzven jasno, da člankov ni mogla napisati Bojana Rugelj in da 'MMC' ni avtor fotografij in je skratka vsa serija vnaprej pripravljeno oglasno sporočilo, financirano s strani države (NIJZ), zahtevam, da je v skladu z zakonom tudi označeno tako. /.../«

V. d. urednice Uredništva za nove medije Ksenja Tratnik

Kolegica je več mesecev pripravljala projekt. Ne gre za plačane članke, temveč uredniško izbrane vsebine.

II. UPORABNIŠKE VSEBINE

»Napisala sem BRAVO in je bilo cenzurirano.«

Anonimna komentatorka je v odzivu napisala:

»Napisala sem BRAVO in je bilo cenzurirano. Kaj /.../ se dogaja?«

ODGOVOR VARUHIINJE

Vaš komentar je bil izbrisan zato, ker je bil zapisan z velikimi tiskanimi črkami. Teh se v komentarjih ne uporablja, ker pomenijo kričanje.

Je moderator res neupravičeno odstranil komentarje uporabnika?

Komentator J. G. je varuhinjo prosil za presojo upravičenosti izbrisa oziroma neobjave komentarjev:

»Opazil sem, da na portalu MMC moje komentarje na različne aktualne družboslovne teme pogosto oz. vztrajno brišejo, zato sem se s pomočjo posebnega spletnega obrazca obrnil na moderatorja. V obrazec je bilo potrebno vnesti konkretne podatke o komentarjih. Prejel sem pojasnilo, kot je priloženo spodaj, na dopis pa sem odgovoril, kot je v nadaljevanju. Prosim za vašo presojo oz. posredovanje, ker mislim, da je moderator pri preprečevanju sovražnega govora šel predaleč. Namen ukrepanja proti sovražnemu govoru prav gotovo ni uvajanje vsebinske cenzure, ampak preprečevanje uporabe žaljivih jezikovnih sredstev, kot so razne psovke ali žaljive oznake. Upam, da se ne motim, zato prosim za pojasnilo in posredovanje.«

Priloga

1. Pojasnilo administratorja

»Komentarjev kot sta

Novica: **V Beogradu odprli muzej nekdanjega četniškega vodje Mihailovića, ki je dobil tudi spomenik**

Iz držav, ki orgazmirajo ob zgodovini, se je treba izseliti, ker so brez prihodnosti.

Novica: **V napadu na bolnišnico v Gazi ubitih najmanj 500 ljudi. Izrael odgovornost zanika.**

Judje so iz največje žrtve v sodobni zgodovini mutirali v izvajalce državnega terorja. Žrtev v zločinca. Tragično in brezupno.

ne bomo objavili, saj sta neprimerna. Prosim vas, da komentirate vsebinsko in argumentirano, v nasprotnem bodo vaši komentarji dodani v predmoderacijo.

Hvala za razumevanje.«

2. Iz odgovora komentatorja na pojasnilo administratorja

»Zahvaljujem se za hiter odgovor, hkrati pa sem dobesedno zgrožen zaradi vaše argumentacije. Imate pravico, da se z mano ne strinjate, ne strinjam pa se z vašo presojo, da sta komentarja neprimerna, nevsebinska in neargumentirana. Prav za vsebino gre, med drugim so to javna stališča avtorjev v Delu in Mladini, o tem je govoril Žižek v Frankfurtu itd. Očitno sploh ne razumete svojega poslanstva, saj delo moderatorja zamenjujete s cenzuro. Če komu vsebina ni všeč in ta vsebina ni izražena z žaljivim besednjakom, ne gre za sovražni govor. Gre za odrekanje moje osnovne pravice, da imam o stvareh svoje mnenje. Očitno imam pravico po vaše govoriti samo stvari, ki so vam všeč.

Prosim za natančnejše pojasnilo, ker tudi opažam, da kontrola ni dosledna. Kot da so določena imena vnaprej blokirana, drugje pa komentarji res presegajo dober okus.«

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Pregledala sem vaš komentar, pritožbo administratorju in njegov odgovor. Menim, da odgovor administratorja ni cenzura, saj ni umaknil vašega komentarja zato, ker se ne bi strinjal z njegovo vsebino oziroma ker bi bila vaša vsebine »napačna«, temveč zato, ker ni spoštoval točke 3 [priporočil](#) komentiranja na rtslo.si. Ta točka navaja:

3. Ostro kritiko ali nestrinjanje s posameznimi mnenji bom izražal brez osebnih napadov in žalitev. [Kritike organizacij, institucij, skupnosti ali strank bom argumentiral in izrazil na vljuden način.](#)

Podčrtala sem del, ki ga niste spoštovali: kritike, ki je sicer legitimna, niste utemeljili. Uporabili ste tudi dve zelo nevljudni besedi: »orgazmirajo« in »mutirali«.

Administrator vas je v odgovoru opomnil, da morate spoštovati ta pravila, sicer bodo ukrepali skladno s točko 19.

Verjetno ste od registracije računa ta pravila že pozabili. Predlagam vam, da jih podrobno preberete in oblikujete vaše komentarje skladno z njimi. Prepričana sem, da boste zlahka izrazili svoje misli, mnenje in tudi kritike na argumentiran in spoštljiv način, ki bo skladen z vsemi priporočili.

III. STORITVE

»Film je v moji filmoteki, ampak je blokada. Zakaj?«

Na telefonski odzivnik varuhinje je poklical uporabnik P. P. iz avstrijske Koroške in povedal, da je v Filmoteki ZKP RTV SLO naročil film, ga plačal, vendar ga zaradi geoblokade ne more gledati:

»V ZKP knjižnici sem naročil en film, plačal zanj, vendar ga noče predvajati zaradi avtorskih pravic. Film je v moji filmoteki, ampak je blokada. Zakaj?«

Vodja ZKP RTV SLO Mojca Menart

Filmski producenti in distributerji, s katerimi za možnost vključitve njihovih filmov v Filtoteko podpišemo licenčne pogodbe, zahtevajo vključitev t. i. geoblokade, omejitve distribucije na Slovenijo, saj imajo tako opredeljene avtorske in distribucijske pravice z ostalimi partnerji ali distributerji v drugih državah.

Vodja ZKP je še povedala, da bodo uporabniku denar vrnili. Varuhinja je nato uporabniku pojasnila, zakaj si želenega filma ne more ogledati. Ko ji je izrecno podal soglasje, je njegov kontakt posredovala vodji ZKP RTV Slovenija, kjer bodo uredili vračilo denarja.

RTV SLOVENIJA

I. JEZIKOVNA KULTURA

Glasbena oddaja 33/45, 21. 10.: Zakaj pogovor z Marino Martensson ni bil podnaslovljen ?

Gledalec M. J. je v odzivu vprašal, zakaj pogovor z gostjo Marino Martensson v glasbeni oddaji 33/45, ki je bila na sporedu 21. oktobra, ni bil podnaslovljen:

»Kratko in jedrnato vprašanje: glasbena oddaja 33/45, na sporedu v soboto, 21. oktobra, ob 22:10 na TV Slovenija 2. Zakaj pogovor/intervju z glasbenico Marino Martensson ni bil podnaslovljen ali preveden v slovenski jezik s strani voditeljice oddaje ? Gostujoča glasbenica je na vprašanja voditeljice (v slovenskem jeziku) odgovarjala pretežno v angleškem jeziku. Oddaja naj bi bila vnaprej posneta, zakaj torej ni bilo predhodno poskrbljeno za prevod?

Z morebitnim odgovorom, da oddaji sledijo pretežno mlajši gledalci, ki naj z razumevanjem angleščine ne bi imeli težav (tudi sam tekoče obvladam angleški jezik) ne bom zadovoljen. Javna RTV-hiša mora prva poskrbeti za pravilno rabo slovenskega jezika.«

Odgovorni urednik Razvedrilnega programa TV Slovenija Vanja Vardjan

Strinjam se z navedbami. A oddaja je bila posneta v petek popoldne in se predvaja v soboto, v tako kratkem času pa zaradi produkcijskih in kadrovskih omejitev ni mogoče izvesti podnaslavljanja. Odgovor pošiljam sočasno tudi uredniku oddaje, s priporočilom, da v oddaji gostijo le v nujnih primerih glasbenike, ki ne znajo dobro slovensko. Pred tem me bodo o razlogih za tako gostovanje v prihodnje tudi obvestili.

ODGOVOR VARUHINJE Z MNENJEM

Hvala za poslano pripombo oziroma vprašanje. To, komu je oddaja namenjena, seveda ne more in ne sme biti izgovor za odstopanje od temeljnega pravila RTV Slovenija, da morajo biti vse vsebine dostopne v slovenskem jeziku (v pisnem ali govorjenem jeziku). Zato sem po vašem odzivu preverila jezik gostje Martensson. Res je, kar nekaj odgovorov je deloma ali v celoti povedala v angleščini. Vendar je vse (ene bolj natančno in celovito, druge manj natančno in ne z vsemi podrobnostmi) ob koncu vsakega odgovora prevedla voditeljica. Podoben način

prevajanja večkrat uporabijo športni novinarji pri javljanju v živo. Vendar situaciji nista primerljivi, ker pri javljanju v živo ni možnosti za podnaslavljanje, pri vnaprej posneti oddaji te možnosti seveda so.

Kot izhaja iz odgovora, pa se odgovorni urednik zaveda, da mora javna TV spoštovati najvišje jezikovne standarde, zato bodo v prihodnje glede tega skrbnejši. Menim, da je njegov odziv primeren in do podobnih zdrsov ne bo več prihajalo.

Serijski Čudesi Evrope: »448 pred našim štetjem« namesto »448 pred Kristusom«

Gledalka N. L. F. je oktobra poslala pripombo glede prevoda časovnega obdobja »Before Christ« v »pred našim štetjem« namesto v »pred Kristusom«, ki ga je zasledila v branem prevodu francoske dokumentarne serije Čudesi Evrope: Akropola, Periklejeva mojstrovina, 28. septembra ob 21.10 na TV SLO 1:

»Dne 28. septembra 2023 sem si ogledala oddajo Čudesi Evrope: Akropola, Periklejeva mojstrovina na TV SLO1. Dokumentarec je bil zelo zanimiv, novejši, datiran 2022. Jezika sta bila angleščina in francoščina. Podnapisov ni bilo, prevod je bil govoren. Oddaja je obravnavala precej novejših dognanj iz petega stoletja pred Kristusom. Precej ključnih letnic (npr. 448, 429, 421 ...) je bilo poudarjenih grafično: »448 Year Before Christ«. Naš govorec pa »448 pred našim štetjem«, namesto pred Kristusom! /.../ Od nacionalke /.../ pričakujem korekten prevod!«

Vodja Službe za prevajanje, lektoriranje in podnaslavljanje na TV Slovenija Barbara Müller

Pri krajšavah pr. n. št. in pr. Kr. ne gre za vprašanje jezikovne pravilnosti, pač pa verjetno za nazorsko izbiro ali izbiro bolj uveljavljene različice. Pravilni sta namreč obe.

Pravopis tako vključuje obe možnosti in nobeni ne daje prednosti:

pr. n. št. okrajš. pred našim štetjem

Slovenski pravopis, www.fran.si

pr. Kr. okrajš. pred Kristusom

Slovenski pravopis, www.fran.si

Lektorji RTV ravnamo v skladu s pravopisnimi priročniki. Hiter pregled splošne rabe v slovenskih besedilih pokaže, da je veliko bolj uveljavljena krajšava »pr. n. št.«, ki je tudi nevtralnija izbira. Ker gre za dokumentarni film o antični umetnini, se nam je zdela izbira »pred našim štetjem« povsem na mestu. Če bi šlo za film s krščansko tematiko, pa bi bilo smiselno izbrati zvezo »pred Kristusom«.

Pri dokumentarnih filmih je najpomembnejše, da gledalcu prenesemo natančno informacijo, kar pa dosežemo z uporabo katerekoli od omenjenih možnosti.

📖 DODATEN ODGOVOR VARUHNJE

Ker pri rabi obeh krajšav ne gre samo za jezikovno vprašanje in ker vas ta tematika očitno zanima, lahko prisluhnete zanimivemu pogovoru novinarja programa Ars Gorana Tenzeta z arheologom dr. Petrom Turkom 1. 11. 2019. Na sporedu je bil v okviru oddaje Ars humana z naslovom *Pr. Kr. ali pr. n. št. - dileme oslove sence?* in je dostopen tukaj:

<https://ars.rtv slo.si/podkast/ars-humana/15104106/174648076>. V pogovoru je veliko zanimivih podrobnosti in razlag o širših družbenih dimenzijah rabe obeh krajšav.

II. OGLAŠEVANJE

Da so oglasi za številne gledalke in gledalce še vedno moteči, kažejo odzivi, ki jih vsak mesec prejme varuhinja. V tokratnem poročilu navajamo 3:

»Z veseljem bi plačeval višjo RTV-naročnino, pod pogojem, da ukinete reklame«

»Z veseljem bi plačeval višjo RTV-naročnino, pod pogojem, da ukinete reklame. Upam, da veste, koliko nervoze povzročate s tem, posebno pri starejših gledalcih.« (J.)

Mnenje o oglasu Loterije Slovenije Vikinglotto

Gledalki **M. S.** in **D. V.** sta se po telefonu pritožili nad oglasom Loterije Slovenije Vikinglotto. Obema se je oglas, v katerem moški s kuhinjsko sekuro razpolovi večji sendvič, zdel agresiven in nasilen.

III. TEHNIČNE ZADEVE

Zakaj 15. oktobra ni bilo prenosa bogoslužja?

Gledalka in gledalec sta se odzvala, ker TV Slovenija ni prenašala maše v nedeljo, 15. oktobra, ob 10.30 na TV SLO 1. Povzemamo odziva:

»Zakaj ni bilo prenosa nedeljske maše z Brezj (op. a.: 15. 10.)? Sem ogorčena. Imam staro mamo in teto, obe sta starejši gospe in sta obe žalostni in razočarani. Prenos maše jima veliko pomeni.« (A.)

»V napovednikih v vseh medijih je bil objavljen spored: Prvi program TV SLO za nedeljo, 15. 10., je bilo v napovedniku ob 10.30h »nedeljsko bogoslužje«. Ko sem vključil TV-sprejemnik, je bil ob tem času predvajan drug program - ljudski plesi. Celo na spodnjem delu TV-ekrana je bil v času predvajanja napis: 10.30 »nedeljsko bogoslužje« vrtel pa se je popolnoma drug program. /.../« (M. G.)

Urednik Uredništva verskih oddaj TV Slovenija Vid Stanovnik

Včeraj (op. a.: 15. 10. 2023) zaradi tehničnih težav na zvezah ni bil predvajan prenos nedeljskega bogoslužja. Med programom smo nekajkrat predvajali pasico z opravičilom in pojasnilom, da je prišlo do tehničnih težav.

Televizijska ekipa je bogoslužje z Brezj posnela, posnetek je na ogled na povezavi: <https://365.rtv slo.si/arhiv/n/174993961>.

Vsem gledalcem se iskreno opravičujemo.

Gledalke in gledalci so bili obveščeni s pasico crawl, in sicer ob 10.30, 10.35 in 10.40 z naslednjim besedilom:

»Nedeljskega bogoslužja iz slovenskega narodnega svetišča Marija Pomagaj na Brezjah zaradi tehničnih težav ne bo na sporedu. Hvala za razumevanje.«

Prenos bogoslužja je bil na sporedu planiran ob 10.30, že ob 10. uri so bili osveženi sporedi s spremembo programa na MMC/spored in TTX:

NEDELJA, 15. 10. 2023, I. spored TVS

10.30 Pleši, poj, oder je tvoj: Folklorna skupina Emona, ponovitev

Odsotnost prenosa bogoslužja tudi 29. oktobra

Zaradi (ponovne) odsotnosti prenosa nedeljskega bogoslužja z Brezij, ki bi moral biti 29. oktobra ob 10.30 na TV SLO 1, je varuhinja prejela 16 pisnih in 2 telefonska odziva (od teh je en odziv prišel v začetku novembra). Gledalke in gledalci so se odzvali s kritiko in razočaranjem, še posebej zato, ker je prenos odpadel že drugič v dveh tednih. Povzemamo nekaj odzivov:

»Na prvem programu Televizije Slovenija bi moral biti prenos nedeljskega bogoslužja z Brezij. Tako je napisano v vseh tiskanih in spletnih programih TV SLO 1. Prav tako je med koncertom, ki se trenutno predvaja, napisano, da gre za prenos nedeljskega bogoslužja. Prosim za pojasnilo. /.../« (A. K.)

»Ponovno se dogaja, da napovedanega prenosa Svete maše v nedeljo ob 10.00 z Brezij kljub napovedniku ni bilo! Lahko pa smo gledali reklamiranje indijske vere. Ne vem, ali se kdo norčuje iz starejših, invalidov in ostalih, ki so v pričakovanju prenosa. /.../« (S. K.)

»Prosila bi vas, če mi odgovorite, zaradi kakšnih tehničnih težav ob nedeljah ne prenašate več nedeljskega bogoslužja. To se namreč redno dogaja že kar nekaj časa.« (M. P.)

»Zelo, zelo smo razočarani, ker ima RTV največ tehničnih težav ravno ob nedeljah, ko naj bi prenašali Sveto mašo. Za veliko starejših je to res veliko razočaranje, saj komaj čakajo ta prenos. /.../« (M. in M. P.)

»Dne 15. in 29. 10. 2023 na programu TV Slovenija ni bilo dopoldanskega neposrednega prenosa maše iz bazilike Marije Pomagaj na Brezjah. Znova naj bi bile krive tehnične težave, čemur seveda ni možno več verjeti. Gre za grobo diskriminacijo nas gledalcev./.../« (A. N.)

»Prosim za pojasnilo, ali je tudi odpoved včerajšnjega neposrednega prenosa napovedanega nedeljskega bogoslužja posledica prevelikega števila dogodkov in presoje (novega) vodstva, da jih je bilo v preteklosti že dovolj? Morda pa ste (spet) imeli tehnične težave. Prestavili ste ogled na MMC, in to za starejše, bolne in ostale, ki ne morejo v cerkev, veliko njih pa težko ali sploh ne dostopa do tega portala - lepo Vas prosim...« (M. D.)

»Zaradi mame kličem, ker ni bilo maše. Moja mama je v postelji in na invalidskem vozičku, ima 91 let. Maša ji zelo zelo veliko pomeni, vsako nedeljo jo nestrpno čaka. 14 dni nazaj se je zgodilo

isto. Sam sicer veliko živim v Franciji, tam je maša redno na sporedu TV že 50 let, na avstrijski TV tudi.« (N. K.)

»Včeraj sem želela gledati nedeljsko bogoslužje. Gledam potem, ko pridem od maše, kjer pojem, ker potem rada prisluhnem petju pri bogoslužju. Pa ga ni bilo. Namesto prenosa z Brezj je bil Boscarol. Že drugič se je to zgodilo. To je žalitev za nas gledalce. Ne čudim se, če potem ljudje pozivajo k neplačevanju RTV. Jaz nisem proti plačevanju, redno plačujem, ker je RTV pomembna. Toda če bomo tako neenakopravni, se ne čudite, če bomo nehali plačevati.« (V. V.)

Vodja Službe za Programsko načrtovanje, koordinacijo in predvajanje TV-programov Mihaela Vrbec

Televizija Slovenija ob nedeljah redno predvaja prenose bogoslužij iz katoliških cerkva.

V nedeljo, 29. oktobra 2023, ob 10.30 na TV SLO 1, je bilo planirano nedeljsko bogoslužje iz slovenskega narodnega svetišča Marija Pomagaj na Brezjah, vendar zaradi tehničnih težav bogoslužja ni bilo mogoče predvajati. Razlog je tehnični zaplet v prehodu s poletnega na zimski čas in posledično premika ure v noči s sobote, 28. oktobra, na nedeljo, 29. oktobra. Programska oprema, produkcijski sistem in sistem za predvajanje se samodejno niso posodobili in povezali, zato je bila potrebna dodatna konfiguracija, administratorski poseg sistema. Kljub posnetemu bogoslužju in trudu vseh sodelavcev posnetka nedeljskega bogoslužja žal nismo uspeli predvajati, za kar se gledalcem iskreno opravičujemo.

Gledalce smo o tehničnih težavah obvestili v terminu rednega predvajanja nedeljskega bogoslužja in se jim zahvalili razumevanje.

Televizijska ekipa je nedeljsko bogoslužje z Brezj posnela, posnetek je na ogled na povezavi: <https://365.rtv slo.si/arhiv/prenos-bogosluzij/174997329>

V skladu z veljavnim Programsko-produkcijskim načrtom za leto 2023 so nedeljska bogoslužja na Televiziji Slovenija na sporedu vsako nedeljo ob 10.30. Programska in produkcijska ekipa je zavezana k temu, da program realizira v skladu z načrtom predvajanja, vendar ob neposrednem prenosu občasno pride do nepredvidenih tehničnih zapletov in nepravilnosti pri predvajanju. V zadnjem času žal nismo predvajali nedeljskega bogoslužja dvakrat, in sicer v nedeljo, 15. oktobra, in v nedeljo, 29. oktobra. Tehnični težavi med seboj nista povezani, prvo bogoslužje ni bilo predvajano zaradi nepravilnosti pri zunanjem izvajalcu, drugo zaradi nepovezanosti sistemov ob urnem prehodu s poletnega na zimski čas.

Programski in produkcijski sodelavci Televizije Slovenija se bomo še naprej trudili, da do tehničnih težav ne bo prihajalo oziroma da bodo v čim manjši meri vplivale na programske vsebine.

Gledalcem se ponovno opravičujemo in jih prosimo za razumevanje.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM IN PRIPOROČILOM (POUDAREK)

Gledalke in gledalci se upravičeno pritožujete, ker v nedeljo, 29. oktobra, že drugič v tem mesecu TV Slovenija 1 v neposrednem prenosu ni prenašala nedeljskega bogoslužja z Brezj. Tako kot 15. oktobra je bilo bogoslužje tudi tokrat posneto in na spletni strani RTV Slovenija <https://www.rtv slo.si/tv/oddaja/238> dostopno še isti dan, 29. oktobra. V predvidenem

dopoldanskem terminu pa na TV-zaslone ni prišlo zaradi neuskklajenosti produkcijskega sistema in sistema za predvajanje po premiku ure na zimski čas.

Vodja pristojne službe je to podrobno in primerno pojasnila. Med nadomestnim programom v času predvidenega predvajanja bogoslužja so gledalce večkrat z napisom primerno obvestili, da prenosa ni zaradi tehničnih težav.

Upam, da boste v prihodnje nedeljskim bogoslužjem sledili brez težav tudi na televizijskih zaslonih v neposrednem prenosu ob nedeljah dopoldne.

Naj ob tem dodam še, da sem 24. oktobra pripravljavcem Programsko-produkcijskega načrta za leto 2024 (PPN) poslala **Priporočila**, med katerimi sem zapisala tudi:

»Ohraniti prenose bogoslužja vsako nedeljo, pomembni so za starejše, bolne in invalide.« S priporočili bom seznanila tudi Svet RTV Slovenija, ko bo obravnaval PPN 2024.

IV. DOSTOPNOST IN PRILAGOJENI PROGRAM

»Za nas nikar ne posodablajte nekaj, kar je že bilo dobro.«

Gledalec **S. P.** se je "pritožil" nad zapletenim posodobljenim načinom poti do predvajanja filma za slepe:

»Včeraj, 14. 10. 2023, sem si na dostopno.si hotel ogledati dokumentarni film o naši slepi vrhunski gledališki igralki Metki Pavšič, z zvočnim opisom slike in z zvočnimi podnapisi, ko pa sem z 'entrom' kliknil na zvočni opis, se je film nehal predvajati. Včasih je bilo dovolj, če si kliknil na predvajaj, pa se je film predvajal z zvočnim opisom, zdaj pa ne vem, zakaj je nekdo na RTV SLO zakompliciral.

Razumite vendar, da slepi ne vidimo iskati po zaslonu. Po njem se premikamo s tabulatorjem in klikamo na tipko enter. Za nas nikar ne posodablajte nekaj, kar je že bilo dobro. Če je bila pot do predvajanja že dovolj enostavna, jo pustite pri miru! Zakaj bi bilo potrebno posebej ukazovati z zvočnim podnapisom ali z zvočnim opisom, če pa drugače slepi tako ne morejo v polnosti spremljati programskih vsebin. /.../«

Vodja Službe za dostopnost programov **Mateja Vodeb**

Kolegi v MMC so poenostavili dostop do vsebin z zvočnim opisom ali zvočnimi podnapisi na spletni podstrani Dostopno.si.

ODGOVOR VARUHINJE

Upam, da poenostavljen način dostopanja do vsebin z zvočnimi opisi in podnapisi deluje in da ga zlahka uporabljate.

Čestitka portalu Dostopno.si za Informacijsko jagodo

Članica Sveta RTV Slovenija, ki jo je v Svet imenoval Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije (NSIOS), **mag. Andreja Trtnik**, je varuhinji posredovala čestitko in pohvalo ustvarjalcem portala Dostopno.si, ki so 13. oktobra na mednarodni multikonferenci Informacijska družba

2023 na Institutu Jožef Štefan prejeli nagrado Informacijska jagoda za najboljši dosežek na področju informacijske družbe:

»Zaposlenim na RTV pohvala in iskrene čestitke za nagrado Informacijska jagoda za portal Dostopno.«

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM, POHVALO IN PRIPOROČILOM (POUDAREK)

Zahvaljujem se vam za poslano pohvalo in čestitke. Menim namreč, da je pomembno nenehno sporočati javnosti tudi o dosežkih in trudu RTV Slovenija, še posebej seveda na področjih, ki skrbijo za manjšine, osebe z različnimi oviranostmi, socialno šibke ...

Kot varuhinja pravic gledalcev dodajam pohvalo Službi za dostopnost programov, ki skrbi za portal Dostopno.si in za različne načine dostopanja do programov RTV Slovenija. Zelo hitro in konstruktivno se odziva na vse pripombe občinstva, ki jim jih posredujem. Marsikatero težavo tako rešimo že v enem dnevu, tudi med vikendom. Odzivni pa so tudi za predloge.

Ker je redno odpravljanje težav, predvsem pa širitev dostopnih vsebin in tehnik dostopnosti možno samo ob zadostni kadrovski, tehnični in finančni podpori, bom to zapisala tudi v Priporočila za pripravo PPN za leto 2024 in na to opozarjala na sejah Sveta in pristojnih komisij. Nadejam se, da bo temu prisluhnil tudi Svet RTV Slovenija.

Odziv svetnice mag. Andreje Trtnik:

»Podpiram tudi kadrovske okrepitve službe za dostopnost ter portalov dostopno in enostavno. Našemu svetu so v pomoč tudi vaša sprotna mesečna poročila. Vsebina in konkretna spoznanja so najpomembnejša za kvaliteto za naprej. Najlepša hvala za vse napore!«

Mnenji

»Del poročanja iz Izraela ni bil podnaslovljen«

»Že kot velikokrat doslej se je tudi danes zgodilo, da tisti del poročanja iz Izraela (vojna med Izraelom in Palestino), ko je govorila novinarka, ga Karmen Švegl, ni bil podnaslovljen, ostali deli poročila iz Izraela pa so bili podnaslovljeni. Na sliki, na kateri je govorila ga. Karmen Švegl, se je videlo, da je tam bil še dan. Glede na to, da je pri nas v Sloveniji ob 19.15 že noč, Izrael pa leži jugovzhodno od nas, kar pomeni, da imajo tudi oni tam že noč (do Izraela je trenutno 1 ura razlike, kar pomeni, da je tudi v Izraelu ob navedeni uri že noč. Iz navedenega izhaja, da je bilo poročanje ge. Karmen Švegl posneto vnaprej, kar pomeni, da bi lahko bilo tudi podnaslovljeno.«
(S. L.)

Napake pri podnaslovljenih dokumentarnih oddajah z govorno sintezo

»Pri podnaslovljenih dokumentarnih oddajah o starodavnih mestih, kjer je govorna sinteza, je veliko napak, jezik je zelo slab.« (E. P.)

V. VARUHINJA

Pohvala varuhinji

Gledalec **M. Š.** se je varuhinji zahvalil za odgovor na odziv, v katerem je navedel nekaj pripomb na vsebine in izvedbo TV-oddaj. Ob tem je dodal tudi pohvalo varuhinji in njenemu delu:

»Spoštovana gospa Marica Uršič Zupan!

Najlepša hvala za vaše pismo. Vidim, da ste moje pripombe temeljito pregledali. Nekatere bom še dodatno pojasnil in dodal kakšne nove. Prebral sem tudi nekatere vsebine iz vašega poročila. Čestitam vam za obsežno in temeljito delo! /.../

Želim vam vse najboljše pri vašem delu in vas prav lepo pozdravljam!«

VI. SPLOŠNO

Očitki na poročanje RTV Slovenija o shodu upokoјencev, 18. oktobra

Varuhinja je prejela 10 pisnih in 3 telefonske odzive na poročanje RTV Slovenija o 8. shodu upokoјencev, 18. oktobra 2023. Ker so se nanašali na vse tri medije, jih objavljamo v tem poglavju. Po številu so med njimi prevladovali odzivi na TV Slovenija, kjer je gledalke in gledalce zmotilo predvsem navajanje števila udeležencev shoda. Nekaj jih je izrazilo nejevoljo, ker ni bilo prenosa shoda, večina pa je menila, da so bili TV-prispevki preskopi in da gre za dvojna merila pri poročanju z različnih shodov. Eden od poslušalcev je Radiu Prvi očital celo »medijsko blokado informacij javnega pomena«. Navajamo nekaj odzivov.

»Medijska blokada informacij javnega pomena in dvojna merila v odnosu do civilne družbe«

»/.../ O praktično totalni blokadi pa lahko govorimo glede poročanja o shodu Inštituta 1. oktober to sredo, 18. oktobra 2023, čeprav se ga je udeležilo zopet veliko število državljanov, okroglo 20.000 udeležencev.

Na shodu je bila (poleg splošnih informacij o delu inštituta in doseženih rezultatih, ter zbirni akciji za poplavljenec) vložena kazenska ovadba zoper prvega ministra vlade in še posebej pomembno za najširšo javnost: javna potrditev namere po ustanovitvi nove upokoјenske politične stranke, ki se bo pripravljala za nastop na parlamentarnih volitvah.

In če je bila pobuda Inicijativnega odbora nove stranke podprta z glasovanjem in aklamacijo, ste na javni RTV SLO ta dogodek »orkestrirano« prezrli. Izjema je bila objava na MMC in kratka notička (14 sekund). /.../

S kolegi iz odbora DEM – Demokracije enakih možnosti - smo pregledali vse glavne informativne oddaje:

Radio Prvi: Jutranjo kroniko ob 6 in 7 uri, Dogodke in odmeve, Radijski dnevnik in Zrcalo dneva.

Rezultat: 0 objav /.../

TV1: Poročila ob 17 uri, drugi Dnevnik ob 18:57 in večerne Odmeve

Rezultat: Edino v drugem Dnevniku je bil kratka informacija o protestu, ki se ga je udeležilo »nekaj sto udeležencev«. Dolžina prispevka, ki je bil umeščen ob koncu oddaje: 14 sekund. Takega prispevka bolje, da ni bilo, saj je bil prej namenjen diskreditaciji (št. udeležencev !!) kot informaciji. Npr.: Niti besede o ustanavljanju stranke upokojencev /.../

Kot drugo pa v odboru DEM ugotavljamo, da prihaja do zelo različne obravnave shodov. Neprijavljen shodi s strani Skupščine ljudstva, ki so potekali že pred desetimi leti (najprej v Mariboru in nato v Ljubljani) je bila namenjena velika publiciteta. Podobno ob znanih "kolesarskih" protestih in ne-vladnikov s strani 8. marca ter drugih asociacij. Zato se ni čuditi opazki, da je bila RTV SLO njihova oglasna deska.

Velika razlika je:

Ali je nek shod najavljen že dan, dva prej;

ali je zgolj v eni ali več informativnih blokih;

ali je najavljen že v napovedniku konkretne oddaje;

ali je na poročanje na začetku ali pri koncu oddaje;

in koliko minut ali sekund se mu nameni.

Seveda je to stvar presoje urednikov, upoštevanje teže dogodka ter vprašanje spoštovanja prioritete, nedopustno pa je, da se uporabljajo različni standardi oz. dvojna merila. S tem pa se ruši temeljni postulat demokracije: enakopravnost.« (A. M.)

Očitki o preskopenem poročanju in navedbi netočnega števila udeležencev shoda

»Sem vaš naročnik in plačnik 12,75 € mesečno. Glede na lokacijsko bližino včerajšnjega protesta upokojencev popoldne v organizaciji Inštituta 1. oktober sem pričakoval nekaj minutno vsebinsko in slikovno reportažo: zakaj protest, proti komu, ali je potekal mirno in kulturno. Glede na poročanja privatnih TV postaj ni bilo par 100 ljudi, temveč par tisoč in rabimo korektne info, primerljive s poročanjem, ko protestira Inštitut 8. marec z 10 - 20 udeleženci.« (F. Z.)

»Danes, 18. 10., so v Dnevniku na TVS1 ob 19h grdo lagali glede števila udeležencev na shodu upokojencev v Ljubljani. Zakaj? Namenoma? Od kod jim podatek "nekaj sto"? Kdo je dal ta podatek?« (K. E.)

»Zelo sem žalostna, da na RTV Slovenija ni nikakršnih novic o shodu upokojencev, ki je bil 18. oktobra 2023 v Ljubljani. Res se upokojenci počutimo kot drugorazredni državljani, saj nikomur ni mar za nas. Novinarji bi morali poročati bolj objektivno in biti bolj tenkočutni do ranljivih skupin. So pa na veliko poročali o shodu, na katerem se je zbralo veliko manj ljudi, ki je bil dan kasneje v zvezi z izraelsko palestinskim zapletom. /.../« (S. V.)

»Selektivno poročanje v primeru različnih shodov«

»Najostreje protestiram proti selektivnemu poročanju /.../ RTV v primeru različnih shodov. O včerajšnjem shodu upokojencev je bila v večernem Dnevniku objavljena le kratka vestička brez poročanja s terena (mimogrede, shoda se še zdaleč ni udeležilo le nekaj sto ljudi, kot je omenil voditelj, o današnjem shodu palestinskih podpornikov pa je v Poročilih ob petih in večernem Dnevniku celo s terena poročal Boštjan V. Golob. Pa je bilo na posnetku videti bistveno manj

zbranih kot včeraj. Obljubljali ste pluralnost, uravnoteženost, želite biti verodostojni, zaupanja vredni ... V upanju na kvalitetnejše RTV čase, ki si jih s plačilom vaših položnic res zaslužimo vsi, vas lepo pozdravljam.» (M. D.)

»Zanima me, zakaj je bilo danes, 19. 10., v poročilih ob petih na TVS1 namenjeno zborovanju "nekaj deset ljudi" v podporo Palestincem več ali enako pozornosti, kot zborovanju upokojencev z več kot 10.000 udeleženci v Dnevniku dan prej? Se vam zdi tak pristop do prioritete pri poročanju in obveščanju v skladu z Zakonom o RTVS glede informiranja?« (E. K.)

V. d. odgovorne urednice Informativnega programa TV Slovenija Polona Fijavž (na več odzivov)

Skladno z dogovorom jutranje uredniške ekipe, sta z obeh shodov poročala novinarja s terena. Pri shodu upokojencev je oceno števila udeležencev dal novinar s terena, sicer je v takih primerih najbolj relevantna ocena policije, ki pa je običajno dostopna šele po samem dogodku, zato je v dnevno poročanje ne moremo vključiti. Drugi shod je v času naših informativnih oddaj še trajal, zato se je novinar vklopil v Dnevnik. Pri shodu upokojencev je šlo za 8. shod po vrsti, tudi zaradi velikega števila aktualnih dogodkov je bila objavljena vest. Pri protestu v podporo Palestini je šlo za prvi protest po začetku nove vojne na Bližnjem vzhodu. Ta protest je bil pod drobnogledom javnosti tudi zaradi varnostnega vidika, tako kot podobni dogodki v tujini. Ker so bili prikazani posnetki s samega začetka protesta, je na podlagi tega težko razbrati število udeležencev protesta. Tudi tu bi bila najbolj relevantna ocena števila protestnikov s strani policije, ki pa takrat ni bila dostopna.

V. d. odgovornega urednika Radia Prvi Danijel Poslek (na odziv A. M.)

Poudarjam, da ne gre za nobeno medijsko blokado. To potrjujejo tudi naše siceršnje objave o protestu upokojencev, naj naštejemo le tiste, ki smo jih v preteklih mesecih imeli v osrednjih informativnih oddajah:

- 1. 2. Radijski dnevnik; povzetek dogajanja
- 1. 3. Radijski dnevnik; povzetek dogajanja
- 1. 3. Zrcalo dneva; povzetek dogajanja
- 31. 3. Radijski dnevnik; povzetek dogajanja
- 24. 4. Dogodki in odmevi; poročilo o zbiranju podpisov pod novelo zakona
- 26. 4. Radijski dnevnik; o zbiranju podpisov
- 3. 5. Druga jutranja kronika; napoved protestnega shoda
- 3. 5. Radijski dnevnik; povzetek dogajanja na protestu
- 3. 5. Zrcalo dneva; povzetek dogajanja na protestu
- 31. 5. Radijski dnevnik; o verbalnih napadih na novinarje
- 1. 6. Dogodki in odmevi; odziv P. Ruparja na incident

Tako, kot je veljalo za podobne proteste v preteklosti, pa se uredništvo samostojno odloča ali bo vsakega v seriji zaporednih pokrilo ali ne. Dozdajšnja praksa je bila (tudi pri omenjenih kolesarskih protestih), da ne, povsem enako smo ravnali v tem primeru. Hkrati pa poudarjam, da se o pokritju posameznih dogodkov vsakič znova odločamo tudi po kriteriju pomembnosti in relevantnosti dogodka za širšo javnost.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Na poročanje RTV Slovenija o shodu upokojencev 18. oktobra sem prejela več podobnih odzivov občinstva, zato večini odgovarjam s skupnim odgovorom, ki ga dodajam odgovoroma obeh v. d. odgovornih urednikov.

Glede očitka, da se je na RTV Slovenija zgodila »totalna blokada« poročanja o shodu upokojencev 18. 10. ugotavljam, da to ne drži.

Spletni portal MMC je objavil o shodu podrobno poročilo v obsegu 3313 znakov s presledki, kar spada med daljša novinarska poročila. Opremil jih je s sedmimi poročevalskimi in reportažnimi fotografijami fotografske agencije BoBo. Poročilo je na spletnem mestu rtslo.si še dostopno [tukaj](#).

TV Slovenija je o shodu objavila 14 sekund dolgo vest v Dnevniku, osrednji informativni oddaji. Na poročanje TV Slovenija sem prejela poleg vaše še 12 pripomb gledalk in gledalcev, ki so poročanju očitali, da je bilo prekratko, omalovažujoče do udeležencev z navedbo, da jih je bilo »nekaj sto«, in bistveno bolj skopo kot o drugih primerljivih shodih (tudi v podporo Palestini dan zatem).

Dejstvo je, da je bilo poročanje vseh treh medijev različno. Na to, kako in koliko poroča kateri medij, vpliva veliko dejavnikov. Prvi je že narava in obseg (časovni in/ali prostorski) medija: spletni portal MMC ima na voljo skoraj neomejen prostor in če o dogodku poroča Slovenska tiskovna agencija, katere naročnik je, je izpolnjen še drugi pogoj za poročanje. Potem se uredniki za objavo odločajo še po ostalih merilih: pomembnost dogodka v danem trenutku za širšo družbo, vsebina dogodka, pomembnost oseb, ki so na njem zbrane, posebnost in nenavadnost dogodka, novost, pa tudi čas in kraj dogodka ter količina drugih podobno pomembnih dogodkov na isti dan. Na dan shoda upokojencev je bilo pomembnih in aktualnih dogodkov doma in po svetu veliko, zato je to ožilo razpoložljivi čas za poročanje o shodu.

Radio bi mu lahko namenil kratko vest v Radijskem dnevniku ob 18.30 ali v večerni oddaji Zrcalo dneva, medtem ko v osrednji informativni oddaji Dogodki in odmevi to ni bilo možno - razen z vklopom v živo, za kar pa dogodek ni bil dovolj pomemben.

Glede na število udeležencev, ki jih je bilo, sodeč po fotografijah na MMC, precej več kot le »nekaj sto«, so ti poročilo pričakovali. Vendar pa je število udeležencev le eno od meril poročanja.

Če sklenem: shod bi si, če bi v prid temu govorili tudi drugi dejavniki, zaslužil na TV Slovenija in Radiu Slovenija kakšno sekundo več, nikakor pa ne moremo govoriti o »totalni medijski blokadi« shoda.

Navedba števila udeležencev v TV Dnevniku »nekaj sto« pa je bila podcenjena. To je bilo razvidno iz videoposnetkov in iz fotografij; če točno število ni znano, je bolje številko izpustiti in v vesti, četudi kratki, število udeležencev prikazati s primernim (širokim) kadrom.

(Ne)poročanje RTV Slovenija o zbiranju podpisov o vpisu gotovine v ustavo

GO Iniciativa Goriška je na varuhinjo naslovila odziv, v katerem so zapisali, da RTV Slovenija ni objavila nobene informacije o prednostih in pomanjkljivostih vpisa pravice do uporabe gotovine v ustavo RS:

»RTV je javni zavod in po zakonu o medijih ter zakonu RTV, ki zagotavlja kakovostne informacije o vseh pomembnih kulturnih, političnih, zgodovinskih, športnih, socialnih in ekonomskih dogodkih, kot tudi naj bi zagotavljal oddaje, ki odražajo življenje in probleme različnih struktur prebivalstva, pri čemer izhaja iz načela enakopravnega obveščanja o dogajanjih v vseh delih Slovenije. Javnost ima pravico biti obveščena o informacijah javnega značaja, zato vas sprašujemo, s kakšnim razlogom se tako pomembna informacija, kot je pobuda za vpis pravice do uporabe gotovine v ustavo RS ne objavlja večkrat na RTV? Zbiranje podpisov traja že od 1. 9. 2023, nismo pa še imeli priložnosti videti nobene oddaje o tem, kakšne so prednosti ali pomanjkljivosti tega vpisa. Ljudje plačujemo RTV in imamo pravico biti obveščeni, zahtevamo oddajo na javni RTV z argumenti za ali proti vpisu gotovine kot pravice vsakega posameznika in vas kot varuha pravic gledalcev nagovarjamo, da to omogočite.«

ODGOVOR VARUHINJE

Zahvaljujem se vam za poslane pripombe. Večina zapisanega (o pomenu in vlogi javnega zavoda RTV Slovenija) drži. Ne drži pa vaš očitek: »nismo pa še imeli priložnosti videti nobene oddaje o tem, kakšne so prednosti ali pomanjkljivosti tega vpisa«.

Od 1. septembra je RTV Slovenija objavila na temo zbiranja podpisov o vpisu gotovine v ustavo in o prednostih tega najmanj 3 prispevke:

- 1. septembra 2023 na MMC (rtvslo.si) o začetku zbiranja podpisov za vpis gotovine v ustavo – prispevek je dostopen [tukaj](#);
- 4. septembra 2023 v oddaji Tednik na TV SLO 1 kar 10 minut dolg prispevek, v katerem so bile pojasnjene mnoge prednosti in koristi uporabe gotovine. Povezava do prispevka je [tukaj](#).
- 5. septembra povzetek prispevka v Tedniku na spletni strani rtvslo.si (MMC), prispevek je dostopen [tukaj](#).

Ali so o začetku zbiranja podpisov poročali tudi v drugih informativnih TV in radijskih oddajah, nisem uspela zaslediti, kar pa ne pomeni, da niso. Sicer pa so naslovi uredništev, ki jih lahko tudi sami kontaktirate, na voljo [tukaj](#) ali pri posameznih oddajah. Kot varuhinja uredništvom ne smem določati, o čem naj poročajo, lahko presojam samo že objavljene vsebine.

»Ko gre za osveščenost ljudi glede varnosti, pa se to zamolči«

Gledalec in bralec **M. J.** je v odzivu napisal, da na TV Slovenija in MMC-ju ni zasledil informacij o dogodku s področja črne kronike, ki naj bi se zgodil v Ljubljani:

»Zanima me, zakaj na RTV (oz. MMC) ni nikjer objavljen zadnji dogodek, ki se je pripetil v Ljubljani (<https://www.24ur.com/novice/slovenija/porast-kriminala-v-ljubljani-ropi-napadi-in-primeri-posilstev.html>). Vsaka nepomembna novica na drugem koncu sveta je dosledno objavljena, ko pa gre za osveščenost ljudi glede varnosti, se pa to zamolči. Prosim za pojasnila.«

ODGOVOR VARUHINJE

Iz prispevka, ki ste ga dodali v povezavi, ne izhaja, da se je dogodek zgodil, temveč samo, da je bila Policija obveščena o dogodku, ki naj bi se zgodil. RTV Slovenija ja dolžna predstavljati preverjene informacije, ne pa domnev.

O podobnih dogodkih, o ozaveščanju ljudi glede varnosti in o povečani prisotnosti policije v nekaterih predelih Ljubljane sta TV in MMC v zadnjem času poročala večkrat, oddaja Tednik je o tem pripravila 8-miunutni prispevek.

Nekaj povezav do teh prispevkov:

27. 10, MMC: Policija: posilstva v Tivoliju ni bilo:

<https://www.rtv slo.si/crna-kronika/policija-posilstva-v-tivoliju-ni-bilo/686388>

2. 11.: MMC: Policisti zaradi suma kaznivega dejanja zoper spolno nedotakljivost prijeli maroška državljana

<https://www.rtv slo.si/crna-kronika/policisti-zaradi-suma-kaznivega-dejanja-zoper-spolno-nedotakljivost-prijeli-maroska-drzavljana/686830>

3. 11.: MMC: Sodnik za Maročana, osumljena kaznivega dejanja zoper spolno nedotakljivost, odredil pripor:

<https://www.rtv slo.si/crna-kronika/sodnik-za-marocana-osumljena-kaznivega-dejanja-zoper-spolno-nedotakljivost-odredil-pripor/686932>

3.11.: Dnevnik TV SLO 1: Maročana, osumljena spolnega napada, sta v priporu

<https://www.rtv slo.si/rtv365/arhiv/174998520?s=mmc>

13.11.: Dnevnik TV SLO 1: Je Ljubljana še varna?

<https://www.rtv slo.si/rtv365/arhiv/175000847?s=mmc>

13.11.: Tednik, TV SLO 1, 8 minut. : Kako varna je Ljubljana

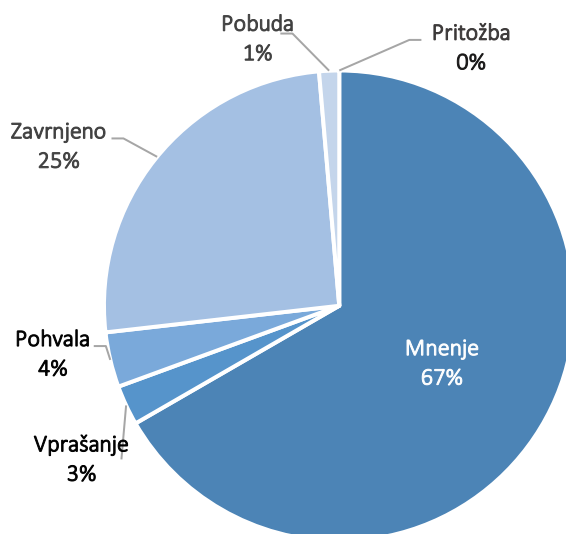
<https://www.rtv slo.si/rtv365/arhiv/175000876?s=mmc>

STATISTIKA

Naziv OE	OKTOBER 2023	SEPTEMBER 2023	OKTOBER 2022
PPE TELEVIZIJA SLOVENIJA			
SKUPAJ	82	255	102
Informativni program	54	237	74
Kulturno umetniški program	7	4	6
Razvedrilni program	9	8	9
Športni program	2	2	3
Program plus	0	0	0
TV Koper/Capodistria	0	0	0
TV Maribor	3	0	0
Ostalo	7	4	10
PPE RADIO SLOVENIJA			
SKUPAJ	10	6	20
Radio Prvi	4	3	14
Val 202	4	1	5
Ars	1	1	0
Radio Koper	0	0	0
Radio Maribor	0	0	0
Radio SI	0	0	0
Ostalo	1	1	1
RTV - PROGRAMI ZA NARODNOSTNI SKUPNOSTI			
SKUPAJ	0	0	0
TV Capodistria	0	0	0
Radio Capodistria	0	0	0
TV studio Lendava	0	0	0
Pomurski madžarski radio (MMR)	0	0	0
PPE MMC			
SKUPAJ	60	30	30
Novinarske vsebine	19	6	11
Uporabniške vsebine	40	22	19
Storitve	1	2	0
RTV SLOVENIJA			
SKUPAJ	139	146	99
Jezikovna kultura	5	5	7
Oglaševanje	6	5	2
Dostopnost in prilagojeni programi	4	0	0
RTV-prispevek	4	0	1
Tehnične zadeve	21	2	2
RTV SLO - splošno	22	52	7
Svet RTV Slovenija	0	0	0
Varuhinja	2	0	3
Ostalo	1	2	10
Zavrnjena obravnava	74	80	67
VSI ODZIVI	<u>291</u>	<u>437</u>	<u>251</u>

Statistika po vrsti odziva

SKUPAJ	<u>291</u>
Pritožba	0
Mnenje	194
Vprašanje	8
Pohvala	11
Pobuda	4
Zavrjneno	74

SKUPAJ	<u>291</u>
Elektronska pošta	208
Spletni obrazec	26
Pismo	2
Telefon	55

